

DIRVA

★★★
THE FIELD
Nr. 33
Rugpj.-August 18, 1955
Cleveland, Ohio

Vagia ne tik pinigus

V. RASTENIS

Senamiestiškoj Weinheim o miestelio gatvėkė yra įsikūrusi Vokietijos Lietuvių Bendruomenės raštinė. Su iškaba gatvėje, su telefonu, su visais kitais raštinės priklausiniais.

Apsilankymas toje raštinėje šiaip jau nebūtų koks nepaprastas dalykas, apie kurį būtų prasminga laikraščiuose rašyti. Tik taip atsitiko, kad man teko apsilankyti joje rytojaus dieną po tenai įvykusios vagystės su įsilaužimu. Raštinės durų stiklė tebetvyrojo keturkampė, rankai įkišti, išpjauta skylė.

Ivykio būta nesudėtingo: atrakintos išorinės durys, išpjautas stiklas, įeita, pasiimta nuo spintos kortoteka (dėžutės paliktos), pasiimta nuo rašomojo stalo Vasario 16 d. rėmėjų būrelių sąrašas ir viskas. P. J. Glemža, tiesa, buvo kiek susirūpinęs. Ne tiek dėl pavogtų dalykų, kiek dėl įspūdžio, kuris susidarys žmonėse. Mat, kortoteka buvusi jau senoka, joje jau mažai bebūvę nepasikeitusių adresų, arba daugelio buvę tik pavardės ir atžymėjimai, kurioje apylinkėje kas gyvena (visai be adreso), o būrelių vadovų adresai irgi nepersunkiantys atsiminamas dalykas. Tad, iš esmės, įstaigai nuostolis nedidelis, o vagnis nauda iš to grobio labai abejotina. Susirūpinimo kėlė daugiau ta aplinkybė, kad įvyki sužinoję daugelis jaudinisi: ar buvo ten mano adresas, o kur jis pakliuvo, o kas dabar bus? Atrodo, jog šita aplinkybė daugiausiai ir lėmė, kad bendruomenės valdyba ilgai galvojo: skelbti, ar neskelbti, kas įvyko, o jei skelbti, tai kaip skelbti, kaip aiškinti...

Kadangi buvau tenai ne kaip laikraštininkas — naujienų medžiotojas, tai, žinoma, neskubėjau prie telegrafo tos naujienos provokuoti, tai juk ir be kortotelių pranešti. Tačiau, kai po kelių dienų atsidūriau Londone, šiandien aplinkybės šiuo požiūriu pastebėjau, kad tenai jau visi tą naujieną žino...

Taigi, nekalbėčiau apie tai nei dabar, jei kiti nebūtų prabilę. Benė trims ar daugiau savaitių praslinkus nuo įvykio, "Dirvoje" pasirodė žinia. Žinia, kaip žinia, atsargumui net praleista apie Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelių kortoteką. Tik Naujienos, perspausdindamos iš Dirvos žinią, jau nuo savęs pridėjo apie Vasario 16 gimnazijos aukotojus ir net metė įtarimą, kad kažin ar besuigaudys dabar, kiek kas aukoję. Iš p. Glemžos pasakojimo, neturėjau tokio įspūdžio, kad tokios pasėkos būtų.

Dėl tos žinios labai jautriai reagavo p. J. Česna "Naujienose". Nors ir gyvendamas Chicagoje, jis išdėstė viską, kaip yra, turytum pats Weinheim o raštinę kaip savo penkis pirštus žinodamas, ir pažadėjo, kad bendruomenės valdyba dar daugiau paaikškinsianti. Ypač p. J. Česna stengėsi apkaltinti "Dirvą", kaip ji drįso tą dalyką viešai pranešti.

Tas ir skatina mane, kaip ten "ant karštų pėdų" buvusi, kiek pakalbėti apie tas vagystes.

1.

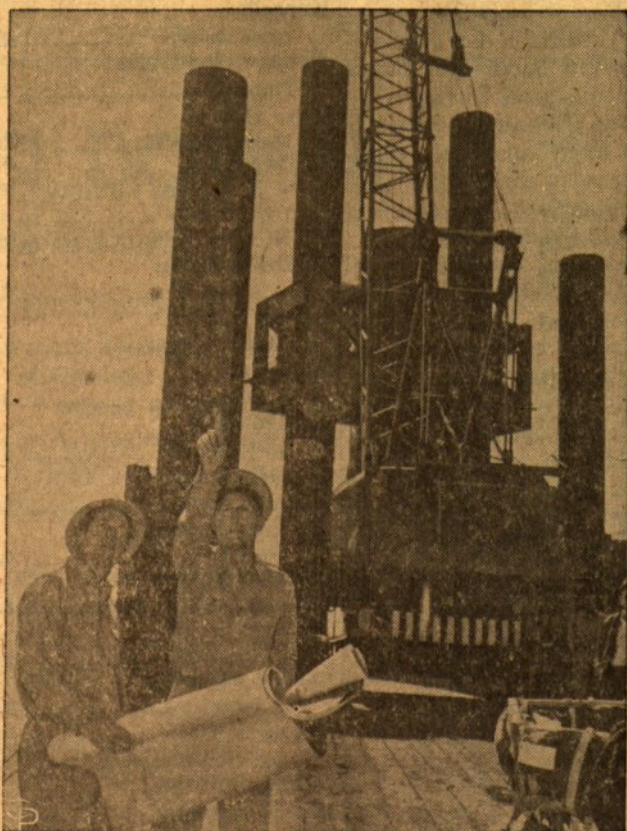
Ar tai labai tragiškas įvykis? Žinoma, kada reikalas liečia asmenis, pabėgusius nuo persekiojimų, tai suprantama, kad visi jie jautrūs, ar kartais jų ad-

resai nepatenka į persekiojimų rankas. Tuo dažnai remiamas ir įvairių organizacijų narių priešinimasis prieš narių sąrašų laikymą, ypač prieš kokių nors smulkesnių žinių tuose sąrašuose žymėjimą.

Mano nuomone, visa ta baimė yra be jokio pagrindo. Visų pirma dėl to, kad gyvenant ne kur nors urvuose, o civilizuoto pasaulio sąlygose, kiekvieno mūsų adresai neišvengiamai turi būti dešimtyse vietų. Juk pranešame girt bent po kokį laikraštį? Jei taip, tai mūsų adresai turi būti tų laikraščių kortotekose. Visi, kurie dirbame (vistiek kurioje šalyje), turime duoti savo adresus ir darbdaviams, ir socialinio draudimo, ir mokesčių įstaigoms... Mūsų adresai yra elektros stočių raštinėse, o daugelio ir viešose telefonų knygose. Pagaliau, visi, kurie mažiau ar daugiau visuomeniniam veikime reiškiasi (vadinasi, daugiausiai nusikalsta tiems persekiojamiems, kurių bijoma), esame minimi laikraščiuose (dažnai ir su adresais), net radijo pranešimuose į aną pusę geležinės uždangos... Ir apskritai, yra girdyti, kad daugelis kiekvieno adresą, ypač, jeigu jis mažiau ar daugiau pastoviai gyvena, nėra specialiai užsimaskavęs. Todėl vengti, kad adresų nebūtų organizacijose, ypač tokiose, kaip bendruomenės organizacijos, nėra jokio rimto pateisinimo.

Ir kas, jei, sakysim, pavogė visų adresus, ką tik patikrintus, ištaisytus, ir pavogė ne kas kitas, o bolševikų agentai? Kas atsitiks?

Net ir 1945-46 metų aplinkybėse nedaug nauja iš to būtų, laikraštininkas — naujienų medžiotojas, tai, žinoma, neskubėdavo lankytis, mėgino kaip nors jau prie telegrafo tos naujienos provokuoti, tai juk ir be kortotelių pranešti. Tačiau, kai po kelių dienų atsidūriau Londone, šiandien aplinkybės šiuo požiūriu jau daug saugesnės, ir viskas, ko galima laukti, tai gal rusiško biuletenio, kviečiančio (Perkelta į 8 psl.)

JAV pradėjo platų radar stočių tinklo pravedimą. Statomos specialios radar stotys-salos. Čia ir yra nuotraukos iš radar salos, statomos 100 mylių nuo Cape Cod, Atlante. Jų grandinė bus pastatyta nuo Naujosios Žemės iki Norfolk, Va., saugoti žemyną nuo staigaus orinio puolimo iš rytų.

Tito vairuoja link Maskvos

1948 m. vasarą Tito nutraukė visus santykius su Maskva. Maskvos viešpačiai tada Tito buvo sumaišę su žemėmis ir vėliau, jeigu kas nors iš viršūnių satelitinuose kraštuose, nukrypda-vo nuo generalinės linijos, tas tuojaus būdavo išsaukiamas Maskvon, apkaltinamas titoizmu ir apie to asmens likimą daugiau nebuvo girdima.

Dabar gi, Maskvos viešpačiai matydami, kad jų įspėjimai ir grąšinimai jau neveikia, Vakarų Vokietija visvien bus apginkluota, kad išlygintų jėgų pusiausvyrą, nutarė nusilenkti prieš Tito.

Bulganinas su Chruščovu nuvyko Jugoslavijon, dovanojo Jugoslavijos skolą Maskvai 90 milijonų dolerių ir dar pradžioje pristatyti Jugoslavijai sprausminių lėktuvų MIG, tik nežina kokį skaičių.

Nėra abejojimo, kad Maskva, už tokią dovaną, gavo iš Tito visą eilę slaptų įsipareigojimų. Pirmiausia — Tito turi nutraukti su Vakarais visus ryšius ir užmegsti su Maskva.

Kada Tito nutraukė santykius su Maskva, per tą laiką, Jugoslavija gavo iš J. A. Valstybių ekonominę paramą ir karinėmis medžiagomis už 500 milijonų dolerių vertę. Talmesnę paramą Jugoslavijai J. A. Valstybių kongresas pripažino duoti su sąlyga, gavus iš Jugoslavijos patikimas garantijas, taipogi yra numatyta nuostatuose, kad J. A. Valstybių atstovas turi teisę patikrinti, ar paskirti jo pagalba eina pagal iš anksto numatytą paskirtį.

Paskutiniuoju laiku, J. A. Valstybių karinė misija Belgrade norėjo gauti informacijų, kur ir kaip buvo paskirstytos karo medžiagos, gautos iš J. A. Valstybių. Be to, norėjo gauti leidimą aplankyti Jugoslavijos karo pramonės fabrikus, bet ištisas savaitės Jugoslavijos užsienio reikalų ministerija išsisukinėjo duoti atsakymus, kol pats Tito pareiškė viešai, kad nesutiks su jokia kontrole, nes jo manymu, Jugoslavija apsisė be amerikoniškų karo medžiagų ir kad da-

bar jau nebegrėsia joks ginkluoto konflikto pavojus.

Tada J. A. Valstybių ambasadorius Belgrade įteikė Jugoslavijos užsienio reikalų ministerijai tuo reikalu protesto notą, kad Jugoslavija nepriimtų Sovietų Sąjungos lėktuvų MIG ir perspėjo, kad toks Jugoslavijos elgesys, J. A. Valstybėms duos pagrindą persvarstyti paskirtos Jugoslavijai pagalbos tiekimą.

J. Šarūnas

MAŽIAUSIOJ PASAULIO VALSTYBĖJ

Praejusią savaitę didelis pasaulio dėmesys buvo atkreiptas į mažiausią pasaulio valstybę San Marino, kurioj šeimininkauja komunistai. Buvo manoma, kad komunistus laisvais rinkimais pasiseks iš valdžios išstumti. Deja, lūkesčiai nepasitvirtino.

San Marino mažoji valstybė turi 38 kvadratinės mylios kalnuoto ploto. Gyventojų priskaitoma virš 16,000. Didžiausias miestas — San Marino turi kiek daugiau kaip 2000 gyventojų.

San Marino yra tipiškas pavirzdys, kaip socialistai talkina komunistams. Ten, vieni be kitų, rinkimų nelaimėtų. Tuo tarpu mes dažnai girdime iš mūsų socialistų kalbas, kad, girdi, socialistai yra aršiausi komunistų priešai...

Pasibaigus rinkimų daviniais, kairieji, dominuojami komunistų gavo 3,008 balsus, gi krikščionių demokratų grupės 2257 balsus. Pagal tuos davinius, komunistai su socialistais turės 37 atstovus, gi kitos grupės 23 atstovus.

Ankstesnieji rinkimai komunistų blokui buvo davę tik 1 balso persvarą. Į šiuos rinkimus dėta daugiau vilčių, bet komunistai, pajutę organizavimąsi, taip pat išvystė akciją. Į talkininkams iš JAV nuskrido (iš Detroito, New Yorko ir Sandusky, O.) apie 100 sanmariniečių, dar nesančių JAV piliečių. Komunistai žymiai didesnių sąvųjų skaičius atsivežė iš Italijos, Belgijos ir Prancūzijos. Ir, reikia manyti, apmokėjo jiems kelionių kaštus, kad tik išsilaikytų...

Komunistai iš kitų kraštų atsikvietė net 1600 buv. sanmariniečių. Gi kitos grupės — tik 127. Jei ne tie iš užsienio atkviesti balsuotojai, komunistai tikrai būtų pralaimėję.

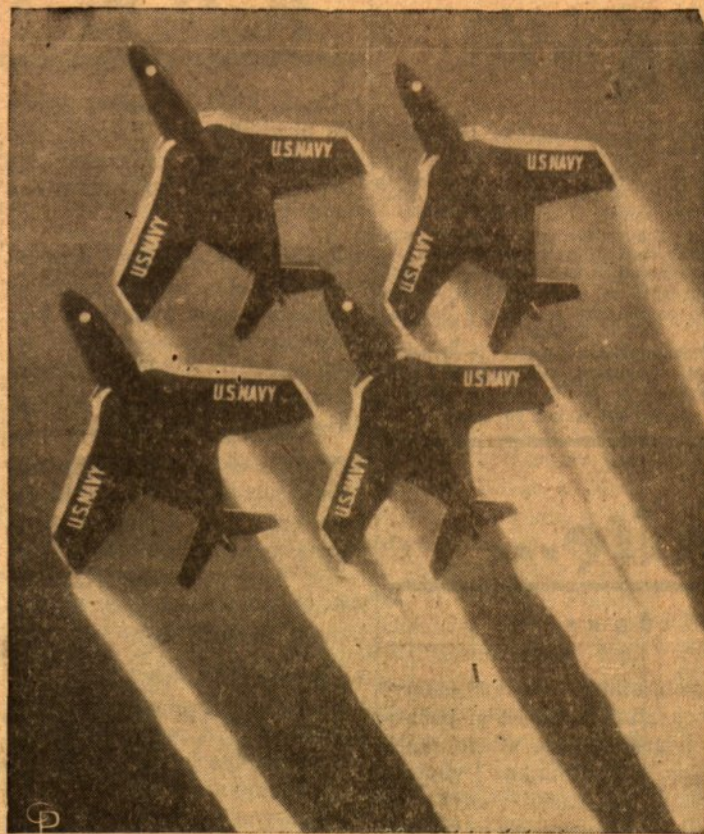
VENECIJON ATSIŪSTA 120 FILMŲ

Venecijos (Italijoje) tarptautinis filmų festivalis šiais metais ypatingai turtingas konkurtais. Iš 21 valstybės atsiųsta premijavimui 120 filmų. Dalyvauja ir Rusija.

VILTIES NAMAI

Vilties Draugijos namų reikams atsiuntė aukas:

P. J. Žiūrys, Cleveland\$5.00
H. Balsevičius, Colombija\$5.00
St. Orantas, Cleveland 2.00
Aukotojams tariame nuoširdų aciu.

Sprausminiai F9F-8 lėktuvai, sudarą garsią Mėlynojo Angelo eskadrilę, palieka ryškius garų takus kildami į erdves virš New Yorko.

VĖL NUTARĖ PALIKTI KAIP BUVO

Tik įvykusiam Vliko posėdyje padaryti du nauji nutarimai. Pirmuoju nutarimu, balsuojant 5 už ir 3 prieš (Glemžai, Norkaičiui ir Karveliui), nutarta Vliko valdžią ir toliau palikti tą pačią. Atseit, iš M. Krupavičiaus pažadų, naujai persitvarkyti, kuriuos labai garsino per Eltos biuletenį ir spaudoj, tik tiek beliko....

Antruoju nutarimu, trims balsuojant už (Krupavičiui, Zalcauskiui ir Karveliui) nutarta ateinančių Vliko posėdį šaukti New Yorko. Visi bėti 5 nariai susilaikė.

Tautinio Sąjūdžio ir Laisvės Kovotojų Sąjungos atstovai posėdyje nedalyvavo.

BROADWAJAUS ARTISTAI RAUDONI

Kongreso prieškomunistinė komisija pradėjo tyrinėti komunistų užkariavimą teatro ir televizijos scenos. Ir štai, apklausė tik šešius vyrus ir vieną moterį — ir jie visi atsakė atsakyti apie priklausymą komunistams.

Reikia laukti, kad tokių bus labai daug ir tada tikrai paaiškės, kas amerikiečių teatre ir per televiziją auklėja.

KORĖJIEČIAI NERIMSTA

Korėjiečiams per daug įkyrėjo vadinamos paliaubos ir pati paliaubų komisija, kur komunistinių kraštų atstovai veda šnipinėjimo darbą.

Prasidėję demonstracijos prieš Lenkijos ir Čekoslovakijos komisijos narius, kad jie iš krašto išvyktų, plečiasi. Prieta prie to, kad rugpjūčio mėn. 15 d. korėjiečiai Seule jau demonstravo prieš JAV ambasadą. Esą, kam amerikiečiai užstoja komunistinius komisijos narius ir nevykdo duotų pažadų. Per susirėmimus jau sužeista 44 JAV kariai ir per 100 korėjiečių.

Tos demonstracijos dar kartą patvirtina, kad Korėjos paliaubos buvo pavojingai ir neteisėgai, kaip patys korėjiečiai patriotai ir teigė, organizuojamos.

Pasaulio gyventojai

Jungtinių Tautų pranešimu iš Ženevos, pasaulinis gyventojų priauglis kasmet didėja 1½%.

Apskaičiuojama, kad 1952 metų surašymų daviniais pasaulyje buvo iš viso 2½ milijonų žmonių. 1975 metais tas skaičius jau sieks 3½ milijonus, o 2000 metais bus 5 milijonai.

Gyventojų priauglis, naudojant naujus gydymo būdus ir turint daug geresnes sveikatinumo sąlygas, nepaprastai pakilęs. Statistikai net mano, kad 2000 metais tas gyventojų skaičius bus pralenkamas.

VISAM PASAULY

• Vakarų Vokietijos kancleris Konradas Adenaueris į Maskvą važiuos rugsėjo 9 d. Bet iki važiuavimo termino dar turi būti išsiaiškintos derybų sąlygos.

• Maskva giriasi, kad jos mokslininkai į aukštį jau yra paleidę raketą su gyvuliais, kurios yra pasiekę 300 mylių atstumą. Esą, tie bandymai vykdomi planuojant į erdves paleisti žemės satelitą.

• Argentinos sukilimo svarbiausieji vadai, kurie nespėjo pabėgti, buvo teisiami karo teismo. Admirolas Samuel Toranso Calderon nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Jį, esą, norėję sušaudyti, bet to nedaryti prašęs pats Peronas.

• 338 radio siųstuvai Rytų Vokietijoje veikia trugdydami žinias ir pranešimus, kad vokiečiai būtų "apsaugomi" nuo prieškomunistinių pranešimų. Tik 5 siųstuvai tarnauja pranešimų, žinių ir muzikos tarnybai.

• Broliai Fordai, senelio ir tėvo atminčiai pagerbti, paskyrė milijoną dolerių, atominiams išradimams taikos reikalams premijuoti. Premijos, po \$75,000 mokomos per 10 metų. Jas gali gauti viso pasaulio mokslininkai, tik reikia padaryti naujus išradimus.

• Bostono miestui, kur gyvena ir judri lietuvių kolonija, šiemet sueina 325 metų sukaktis. Ta sukaktis bus paminėta rugsėjo mėn. 17 d.

• JAV aštuonioliktas Soap Box Derby lenktynės Akrono, Ohio, laimėjo Richard T. Rohrer iš Rochester, N. Y. Jam teko ir \$5000 stipendija mokslui eiti. Varžėsi 153 jaunuoliai.

• Izraelyje vėl atstatydino vyriausybę. Po liepos mėn. 26 d. rinkimų, parlamento narių sudėtis dar labiau nepalanki pastoviai vyriausybei. Kalbama net apie naujus rinkimus.

• Kanadoje, prie Niagara krioklių, prasidėjo aštuntoji tarptautinė skautų stovykla. Joje susirinko apie 20,000 skautų iš 62 kraštų.

Lietuvių sporto žaidynės

Rodos, taip neseniai buvo Clevelandan II-jų Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių proga suvažiuos šimtinis mūsų jaunimo būrys, o su jais kelis kartus daugiau svečių, kad vieni sporto aikštėse bei salėse pasivaržytų savo sportiniu miklumu bei pajėgumu, o antrieji pasidžiaugtų saviškių laimėjimais ir panašiose sąlygose pagyventų anų gerųjų Lietuvos laikų prisiminimais. Treji metai skiria mus šiandien nuo ano įvykio. Tame tarpe sportininkai panašiai rinkosi Chicagon ir Torontan, nekalbant jau apie siauresnio masto apygardines varžybas tai vienur, tai kitur.

Per tuos trejus metus daug kas pasikeitė didžiosiose varžybose. Rengėjai geriau susipažino su esamomis galimybėmis ir įsigijo nemaža patyrimo, kaip sklandžiau ir įspūdingiau įvykdyti pačias žaidynes, kad jos kasmet patrauktų vis didesnius jaunimo būrius. Programa išsiplėtė tiek, kad jau nebeįmanoma jos suspausti į vieno savaitgalio rėmus. Prisiėjo ją skirti į dvi dalis: krepšinį, tinklinį ir stalo tenisą praveisti pirmojoje dalyje (tatai šiemet atlikta New Yorko gegužės 29-30 d.d.), o europinio futbolo, lauko teniso, plaukimo ir lengvosios atletikos varžybas atlikti antrojoje, kuri štai ateinančio savaitgalio proga įvyksta vėlė Clevelande. Tačiau bene didžiausias pasikeitimas bus įvykęs aktyviuosiuose šių žaidynių dalyviuose, pačiuose sportininkuose.

Kaip daugelis prisimename ar įsivaizduojame, netikras gyvenimas V. Europos stovyklose mūsų šiam sporto veikimui nebuvo ir negalėjo būti palankus. Tik vienas kitas užkietėjęs entuziastas iš nepriklausomos Lietuvos laikų nesiskyrė su aikšte ir sale, su kuriomis buvo tiesiog augtę suaugęs Lietuvoje. Vos vienas kitas jaunuolis bei jaunuolė jų pavyzdžių ryžosi domėtis sportu. Tačiau didžioji jaunimo masė, kuri visais laikais ir visuose kraštuose duoda didžiausią sportininkų priauglį bei užpildo veteranų vietas, stovyklinėse sąlygose laikėsi nušalimai. Taigi, su ne per gausiausiu sportiniu kraičiu persikėlėme į šį kontinentą ir netrukus čia nepailstantieji sporto veikėjai ėmė organizuoti pirmąsias žaidynes. Indamiesi šio uždavinio, rengėjai žinojo ir suprato, kad varžybų metu pasiekto pasekmės nebus augštos, nes sportas, kaip ir kiekvienas kitas dalykas, kuriam reikalingas įgudimas, iš norinio priartinti prie jo viršūnės, reikalauja ne tik pamėgimo, bet dar daugiau atsidėjimo ir įtempto nuolatinio darbo pasirinktoje šakoje. Tačiau tas rengėjų užsimojimas buvo labai ir labai girtina pradžia, paskatinusi jaunimą vis daugiau domėtis sportu, ta sveika ir naudinga pramoga. Dar daugiau: raktas į didžiulius laimėjimus buvo atiduotas pačiam sportuojančiam jaunimui.

Per tuos keleris metus, turime tikrai pasidžiaugti, sportuojančio jaunimo gretos sustiprėjo ir kiekybe ir kokybe. Ateinančių žaidynių proga Clevelandan suvažiuos sportininkai, susiorganizavę į savus klubus jau ir tose vietose, kur anksčiau tokių nebuvo. Mūsų sportininkų brandulį šiandien sudaro daugiausia augštesniųjų mokyklų mokiniai ir augštųjų mokyklų studentai. Ne vienam jų fizinis auklėjimas yra privalomas dalykas, įeinąs į savaitinę pamokų lentelę ir tuo pačiu duodąs progą susitikti su kitu šio kontinento sportuojančiu jaunimu, silpnėniu ir stipresniu. O niekas kitas sportinių pasekmių nekelia tiek, kiek dažnas ir nuolatinis varžymasis su pajėgesniaisiais. Tenka (Perkelta į 3 psl.)

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registracija kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00. Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Nauji mūsų jaunimo būriai ši rudenį pirmą kartą pravers aukštųjų mokyklų-universitetų duris. Ne tik čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, bet visur ten, kur tik kiek didesnis lietuvių skaičius apsigyveno. Net ir tolimoj Naujojoje Zelandijoje, kur lietuvių skaičius tiesiekia 200 skaitlinę.

Nė patys studentų organizacijų vadai tikrai negali pasakyti, kiek lietuviškojo jaunimo dabar lanko universitetus šiapus geležinės uždangos. Vien JAV tas skaičius, greičiausia, suksis netoli 1000. O per visus laisvus kraštus tas skaičius tikrai gali paaugti iki 1500. Tai graži skaitlinė, verta pasididžiavimo, bet nemažiau verta ir dėmesio.

Taip jau susidėjo, kad Dirvai tenka maloni pareiga studentams dažnai patalkinti. Tai spaudiniant JAV studentų oficiozą "Studentų Gairės", tai skiriant Dirvoje vietos studentų skyriui, tai kitokį studentų prašymą išklaupti ir išpildant.

Džiaugsmas ima, kada sutinki tuos vyrus ir merginas, energija ir entuziazmu degančius, ieškančius, žinoma ir klaidžiojančius, bet kalnus pasiryžusius nuversti.

Stebiu juos dirbančius, politikuojančius, o politikuojant ir besipiešančius. Vieni iš jų ateitininkai, kiti santariečiai, tretieji skautai, ketvirtieji dar kitoki. Man labai dažnai jie vienodi — tik lietuviai studentai, nors kartais ir negaliojantiems iš jų daugiau simpatijos neparodyti. Žinau, kad jei jie neapsirgs ar nebus apsirgdyti kuria nors fanatiška liga, iš jų dar daug kas bus. Juk ir mes, kurie anom studentų dienom, dažnai ugnim buvom, vėliau kamputumus pats gyvenimas apdaužė, ir dažnai dabar patys iš anų karštų dienų skaniai pasijuokiam.

Jei studentas neitų valdžių versti ir jų statyti, jei jis neitų protestuoti ir reformuoti, jei jis nepirštų naujų idėjų ir jom nesirgtų, jis nebūtų studentas. Ir tikrai, man, manau ir jums, daug daugiau patinka triukšmaujantis (tik, gink Dieve, ne girtuokliaujantis), negu miegantis studentas. Miegantis tikrai pramiegos, gi "revoliucijas" keliantis, labai dažnai bus žmogus.

Žiūrėk, ateitininkai dabar vie-

ni frontininkai, kiti krikščionys demokratai. Santariečiai pasišovę vidurio sroves, atseit tautininkus ir liaudininkus į vienybę suvesti. Jų pačių vienybė su skautais akademikais, greičiausia dėl abiejų kaltės ir ateitininkų pagalbos, gerokai pašljo. Bet ar tai tokie dideli dalykai, kurie mažintų džiaugsmą, kad daugiau ir daugiau mūsų jaunimo eina aukštuosius mokslus, juos baigia, sau ir kitiems gyvenimą lengvina, ruošiasi lietuviškiems reikalingam vadovauti arba jau ir vadovauja.

Pakeliame kepurę prieš tuos visus studentus, kurie gyvenimą ima už ragų, kurie savo idėjas skelbia ir dėl jų kovoja. Ypač pakeliame kepurę prieš tuos, kurie savą evangeliją skelbdami, dėl jos kovoja, bet visada bendram lietuvių studentų būry, dėl bendrų reikalų, su palmių šakelė rankose ir širdy vaikšto. Tokių studentų mums reikia, tokie studentai tikrai daug nuveiks, tokie studentai ir Lietuvos ateičiai, ypač jos laisvės prikėlimui, labiausiai reikalingi.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

4455 S. California Ave.
Chicago 32, Ill.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
Šaukite — YA. 7-7381

Priima: vakarais 6 iki 9, šeštad.
10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmad.
tik susitarus.

Tel. oficio ARmitage 6-0161

Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Norvest Medical Center

2336 West Chicago Ave.

Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais
12-4 p. p. šeštadieniais.

Tonight!

RALPH FLANAGAN
and his Orchestra

CEDAR POINT

ON-LAKE-ERIE

NOW GREATER THAN EVER! Recreation for the entire family... swimming, fishing, boating, moonlight cruises, tennis, picnics. Free movies, dancing, and spectaculars. New Midway attractions. Good restaurants, bars, popular prices. Children's playroom, sinner service. Sunday services for all faiths.

Family Accommodations

HOTEL BREAKERS

Cleveland: SU 1-7270

AMPLE PARKING

U.S. Highway 6, six miles east of Sandusky

Passenger Ferry Service from Sandusky

FINEST BATHING BEACH IN THE WORLD!

KAS ir KUR

• Dr. S. Biežis, Tautinės Sąjungos pirmininkas, su ponu, rugsėjo mėn. 14 d. išplaukia šešių savaitių kelionei po įvairius Europos kraštus.

• Juozas Bačiūno Tabor Farm vasarvietėje šią vasarą svečiams rengiami įvairūs koncertai. Praėjusią savaitę koncertavo St. Joseph augst. mokyklos iš Benton Harbor, simfoninis orkestras, diriguojamas Fred Erbach.

• Škotijos lietuvis Vikt. Matulevičius, išgyvenęs du metų Kanadoje, grįžo į N. Zelandiją. Grįždamas aplankė savo tėvus Škotijoje. Anot jų, Australija ir N. Zelandija yra geriausi kraštai fiziniai dirbantiems.

• "Knygų Lentynos", kaip mus informuoja, prenumerata jau paaugo iki 76 prenumeratorių. Vienas geradaris paaukojo dar 20 prenumeratų užsakyti "Knygų Lentyną" į tuos kraštus, iš kur dėl piniginių suvaržymų, negalima užsisakyti.

• Naujosios Zelandijos lietuvių valdybą dabar sudaro: Č. Liutikas, A. Mjikevičius, A. Medžiaušis, V. Grigaliūnas ir J. Pečiulaitis.

• Resort Management, JAV kurtų savininkų žurnalas, įdėjo dviejų puslapių iliustruotą rašinį — Gentlemen Joe Bachunas. Tai 35 metų sukačėiai paminėti kai Juozas Bačiūnas pradėjo kurtų biznį Tabor Farmoje.

• Stud. A. Adamkavičius studentų santariečių suvažiavime, įvykstančiame rugsėjo 8-11 dd. Tabor Farm, Sodus, Mich. kalbės apie lietuvių jaunimo rezistenciją vokiečių okupacijos metu.

• Stud. Vyt. O. Virkau, keliais

atvejais išstąsęs savo kūrinius amerikiečių parodose, dalyvaus studentų santariečių suvažiavimo metu rengiamoje jaunųjų dailininkų parodoje Tabor Farm, Sodus, Mich.

• Stud. Kostas Ostrauskas atvyks į studentų santariečių ir prijauniančiųjų vasaros stovyklą (rugsėjo 8-11 dd. Tabor Farm, Sodus, Mich.) skaityti paskaitos apie kultūrinį akademinio jaunimo kelią.

• Poetas ir "Literatūros Lankų" redaktorius Henrikas Nagys kalbės studentų santariečių suvažiavimo iškilmingo akto metu rugsėjo 11 d. Tabor Farm.

• Stud. Tadas Naginionis, iš Bostono, dalyvaus debatuose apie akademinę organizacijų uždavinius, kurie įvyks santariečių suvažiavimo metu.

• Jonė Kondratavičiūtė ir Vladas Muchlia bus tolimiausią kelią atkeliavę studentų santariečių suvažiavimo dalyviai. Jie abu atvyksta iš Los Angeles ir dalyvaus diskusijose apie lietuvių studentę ir skyrių veiklos galimybes.

• Stud. D. Juknevičiūtė, G. Laužikaitė, G. Klimaitė ir kt. dalyvaus meno vakaro, įvykstančio studentų santariečių suvažiavimo proga, programoje.

• Lietuvių Studentų Sąjungos vicepirmininkas Raimundas Mieželis studentų santariečių ir bičiulių suvažiavime tars įvedamąjį žodį.

DIRVĄ UZSISAKYTI
galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

Istaiga, kuri siunčia paketus į Europą. Mes garantuotai paketus pasiunčiame ir į Lietuvą, Latviją, Ukrainą, Lenkiją.

SENA FIRMA, SENAS BIZNIS

J. Kamienski
JANIQUE TRADING CO.

1029 SAIRFIELD AVE.

prie West 11 St.

Cleveland 13, Ohio

Visi kaštai apmokami čia. Jūsų artimieji, gaudami siuntinį, nieko nemokės.

Rašykite, aplankykite ar šaukite telefonu CH 1-5547.

Visų rūšių paketus galite apžiūrėti mūsų ofise.

Atidaryta kiekvieną dieną nuo 12 val. iki 8 val. vakaro. (35)

BALSUOK UŽ

George Zimmerman

CANDIDATE FOR
JUDGE

OF THE MUNICIPAL COURT

TURI PUIKIAUSIĄ PASIRUOŠIMĄ GERAI

ATLIKTI TEISEJO PAREIGAS

Išrinkit GEORGE ZIMMERMAN teisėju

RINKIMAI ANTRADIENI,

SPALIO MĖN. 8 D., 1955

6 metų darbo pradžia sausio mėn. 4 d., 1956 m.

CHICAGO

ROŽE MAZILIAUSKIENE
50 METŲ AMERIKOJ

Chicago moterų veikėja, Rožė Razmaitė-Maziliauskienė, liepos mėn. pabaigoje atšvėnsė savo gyvenimo Amerikoje 50 metų sukaktį. Per tą laiką ji plačiai pasireiškė lietuviškoje veikloje.

Ji yra kilimo žemaitė-tauraiškė. Gimusi 1883 m. kovo 13 d. Jos tėvai anais laikais buvo veiklūs lietuviai ūkininkai, išau-ginę 7 dukteris ir 2 sūnus.

R. Maziliauskienė ir jos 4 seserys, prieš 50 metų atvyko laimės ieškoti į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Be suaktyvininkės, 2 seserys yra dar gyvos ir taip pat gyvena Chicagoje.

— Atvykusi į Ameriką, — pasakoja R. Maziliauskienė, — puoliausi lietuviškam darbui į liet. organizacijas ir draugijas, kurios anuo metu atrodė tokios vargingos, nes trūko sumanesnių narių ir veiklų — vadų. Dirbau nesigailėdama sveikatos ir aukojau nepageilėdama savo sunkiai uždirbtų pinigų, kad tik lietuviškas veikimas augtų ir klestėtų. Ir šiandien visose organizacijose dirbu lygiai, kurios tik myli Lietuvą ir kovoje dėl jos laisvės.

— Bendradarbiavau čia liet. spaudoje. Rašiau korespondencijas ir straipsnelius, kad išliu laikytų mūsų spauda, kuriai taip trūko tuomet spaudos darbininkų. Ir iki šios dienos R. Maziliauskienė yra ne tik liet. spaudos uoli skaitytoja, bet ir rėmėja.

1926-1927 m. R. Maziliauskienė lankėsi Lietuvoje. Ji sakė: Apvažinėčiau ją visą skersai — išilgai. Visur jaučiau jos pažangą ir visų lietuvių didelę meilę savo kraštui, o taip pat jaučiau meilę, ir pasilgimą, mums užjūrio broliams ir sesėms.

Po pastarojo karo, R. Maziliauskienė, gausiai šelpė Vokietijoje tremtinis šiantiniais, pinigais ir garantijomis. Ir dabar, jos pagalbos ryšys su ten pasilikusiais, nenutrūko.

Pasakodama R. Maziliauskienė prisimena sakydama: Mes čia seniai atvykusieji į lietuvišką veiklą sudėjome daug triūsų, vargo ir sveikatos, nemažiau piniginių aukų vietos veikimui ir Lietuvos labui, tačiau tai pamirškime, bet nepamirškime savo tėviškių ir Lietuvos! — Dirbime visi vieningai, kad ji būtų laisva ir laiminga!

— Rep.

KAS NAUJO NIAGARA PENINSULOJ

Jau metai laiko kaip čia veikia Žalgirio Vietininkijos Jūrų skautai, vadovaujami B. Simonaitis. Nors ir nesklaitingas savo narių skaičiumi, bet gana vieklus, skautų būrelis per metus laiko nenuilstamai darbavosi. Jų pastangos davė gražių vaisių ir štai po metų laiko, kaip reikalauja jų pačių pasirinktas "jūrų skautų" vardas — jie sugebėjo įkelti koją į vandenį.

Sekmadienis, rugpjūčio 7-toji diena, šios vietininkijos skautų gyvenimo buvo atžymėtas istoriniu įvykiu: tą dieną buvo pakrikštytas jų įsigytas gražus motorinis laivas — Baltija.

Tą saulėtą popietę gražus apylinkės lietuvių būrelis, susirinkęs Erie ežero prielaukoje, P. Colborns užmiesty, nerimavo. Visų dėmesys krypo į eilę didesnių ir mažesnių laivelį, išmetusių savo inkarus ežero pakraštyje.

— Kuris iš jų? — buvo klausimas kiekvieno akys.

Tą paslaptį išdavė mūsų trispalvė, gražiai nukarusi per vieno baltai dažyto laivo šoną.

Neilgai trukus pasirodė uniformuoti jūrų skautai su dviasis vadu Tėvu B. Mikalausku ir kūmais.

Pirmas tarė žodį skautams vadovaujęs B. Simonaitis, suglaus-

tai nupasakodamas laivo įsigijimo istoriją, paminėdamas pavardes lietuvių ir organizacijų, kurie tą įsigijimą materialiai rėmė. Baigdamas paprašė iškilmių dalyvius susikaupti vienai minutei, žuvusių jūrų skautų atminimui pagerbti. Toliau buvo žodis Tėvo B. Mikalausko, o po to sekė ir pačios laivo šventinimo apeigos.

Kūmais buvo: p. Januševičienė su p. J. Radvila ir p. Radvilienė su p. J. Skaisčiu. Šventinimo apeigos buvo baigtos sudaužus šampano bonką, ir tai buvo ženklas pakelti trispalvę ir duoti Baltijai teisę leistis į plaučius vandenin.

Koresp.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas	2.00	Milžino paunksmė	2.50
V. Minkūnas		Balys Sruoga	
Anoj pusėj ežero	1.50	Mėnuo vad. medaus	
P. Andriūšis		N. Mazalaitė	2.50
Aukso kirvis	2.50	Naktys Karališkuose	
Juozas Švaistas		L. Dovydnas	2.00
Apie laiką ir žmones	2.50	Ora pro nobis	4.00
J. Aistis		J. Gliudis	
Audra žemaičiuose	2.20	Orfėjaus medis	
Vl. Andriukaitis		A. Nyka-Niliūnas	3.00
Atlaidų pavėsy	4.00	Pažemintieji ir nuskriaustieji	2.50
P. Abelkis		F. M. Dostojevskis	
Aukso ruduo	1.25	Popular Lithuanian Recipes	2.00
M. Vaitkus		J. J. Daužvardienė	
Būdas Senovės Lietuvių...	4.00	Po Tėvynės dangum	
Sim. Daukantas		Zodžiai vytės Nemunėlio.	2.00
Būkite sveiki	2.00	Paveikslai V. Augustino	
Dr. S. Biežis		Pragaro pašvaistės	3.50
Baltasis Vilkas	1.00	V. Alantas	
K. Binkis		Pirmas rūpestis	2.00
Balutis	1.50	Jurgis Jankus	
I. J. Bačiūno leidinys		Pietų vėjelis	1.00
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Vytė Nemunėlis	
B. Stundžia		Paklydę paukščiai I	2.20
Cezaris	2.00	Jurgis Jankus	
Mirko Jelusiū		Paklydę paukščiai II	2.00
Didžioji Virėja	6.00	Jurgis Jankus	
V. Varnienė		Pietų kryžiaus padangėje	4.50
Didžioji kryžkelė	2.00	Sudarė Gaučys	
B. Brazdionis		Paskutinis Prūsų sukilėlis	2.00
Duktė	2.40	M. Springborn	
Alė Rūta		Petras Širokas	2.70
Daiktai ir nuorikos	1.00	Juozas Švaistas	
Leonardas Žitkevičius		Po raganos kirviu	1.50
Don Kamilius mažasis pasaulis	2.50	Jurgis Jankus	
Guareschi		Pabučiavimas	1.50
Didžiosios atgailos	3.50	J. Grušas	
R. Spalis		Rytų pasakos	3.00
Doleris iš Pittsburgho	0.80	V. Krėvė	
Stepas Zobarskas		Raudoni batukai	1.50
Eldorado	1.50	Jurgis Savickis	
J. Švaistas		Sudie, pone Cipse	0.70
Gyvačių lizdas	2.00	James Hilton	
Francois Mauriac		Strėlė danguje	2.00
Gimdytoja	1.75	Henrikas Radauskas	
Francois Mauriac		Saulės Takas	3.50
Gabija, literatūros metraštis	6.50	Nelė Mazalaitė	
N. Mazalaitė		Silkai ir vilkai	1.00
Gintariniai vartai	2.00	Runcė Dandierius	
N. Mazalaitė		Senųjų lietuviškų knygų istorija	3.00
Gyvulių ūkis	1.00	V. Biržiška, kiet. virš.	
George Orwell		papr. virš.	2.00
Giesmė apie Gediminą	2.00	Saulutė debesėlius	1.50
B. Sruoga ir V. Petravičius		L. Žitkevičius	
Jaunai inteligentėi	1.25	Sventieji akmenys	2.00
V. Andriukaitis		Faustas Kirša	3.00
Kryžkelės	3.50	Sventoji Lietuva	
A. Venuolis		Jurgis Savickis	
Kaimynai	2.50	Teresė Neumanaitė	3.00
J. Paukštėlis		J. Burkus	
Kaip jie mus sušaudė	1.80	Tipelis	
J. Petruitis		Trumpa diena	4.00
Kuprelis	2.00	Alė Rūta	
Ignas Šeinius		Pulgis Andriūšis (Irišta)	3.00
Keliai ir kryžkelės	2.50	Tomas Nipernadis	2.50
Putinas		August Gailit	
Kon - Tili,	3.75	Tarp pelių ir vyrų	1.20
Thor Heyerdahl		John Steinback	
Kaimiečiai	3.00	Užgesęs sniegas	2.50
V. S. Rymont I-II-III-IV		Aloyzas Baronas	
I ir II dalis	po 3.00	Ugnies pardavėjas	1.00
III ir IV dalis	po 3.50	Balys Rukša	
Kudirkos raštai	5.00	Uždraustas stebuklas	2.60
Loreta	1.80	Stasius Būdavas	
Stasius Būdavas		Užuovėja	3.50
Kregždutė I	1.50	M. Katiliškis	
A. Rimkūnas		Vanagaitis	2.00
Kregždutė II	2.75	monografija	
A. Rimkūnas		Valerijono lašai	1.00
Kiškučio vardinės	1.50	Dr. S. Aliūnas	
Stasys Dziugas		Vilnius Lietuvos gyvenime	1.50
Lietuvos Istorija	3.00	Dr. A. Šapoka	
Sruogienė		Velykų pasakos	1.00
Lietuvos pinigai	5.00	N. Butkienė	
Juozas K. Karys		Vyturėliai Laukuose	0.70
Lietuva	2.75	Vikt. Simaitis	
A. Bendorius		Trylika nelaimių	1.20
Laiškai žmonėms	2.00	R. Spalis	
G. Papini		Vaikų knygelė	1.80
Moters širdis	2.60	M. Valančius	
Guy de Maupassant		Varpai skamba	2.50
Lyrikos kraitis	5.00	Stasius Būdavas	
Medžio raiziniai	2.50	Zemaitių krikštas	2.50
Ign. Končius		P. Abelkis	
Mikuckis		Zemaitis nepražus	3.00
Balys Sruoga		Balys Sruoga	

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Kur dingo Amerikoj gimes mūsų jaunimas?

J. J. BACHUNAS, Sodus, Mich.

II

Eiti kartu su gyvenimu, atrodo, lengviausia. Juk kiekvienas drauge "eina". Jei neitume, jis mus vilktų. Jei griežtai atsiakytume, jis mus tada išmestų į šiukšlių dėžę.

Su Amerikos lietuvių gyvenimu, atrodo,ėjau nuo pat vaikystės. Būdamas jaunuolis, dalyvavau choruose, kaip, pvz., Vlodo Daukšos šv. Kryžiaus (Town of Lake, Chicago) bažnytiniam chore, vėliau Birutės chore ir kitur. O vaidinimuose, lietuviškuose "teatruose" ilgai buvo pramušta galva. Kaip, rodos, čia nedalyvavau?

* * *

Bet jau daug vandens nutekėjo per tvenkinį. Jam tekant, kai jau visi pasidarė vyresni, ilgainiui pradėjome pastebėti, kad mums ima stigti naujo, priaugančio jaunimo. Berods lygiai taip pat, kaip jau ir dabar neseniai čia po praėjusio karo atvykusieji lietuviai tėvai ir vyresnieji pradeda skystis, kad lietuviškuose parengimuose mažiau besimato jaunimo. To paties, kuris čia atvežtas turėjo 5-12 metų, o šiandien yra jau 12 ar 20 metų. Tą jaunimą turiau galvoje.

Mačiau tą jaunimą ir Tabor Farmoje, kai pro čia jis pravažiuodavo ar ilgiau su tėvais apsidavęs. Per pirmus ir antrus metus, jie net mano svečius kitatatus ar čia pastoviai gyvenančius amerikiečius išmokydavo lietuviškų žodžių. O dabar — tų jaunuolių ne vienas jau kalba tik angliskai.

Tas tvarkoje, reikia gerai išmokyti svetimą kalbą. Dažnas lietuvis gerai moka dvi ar tris svetimas kalbas. Svetimuose kraštuose tai būtina. Bet reikia, kad jis ir savą lietuvišką kalbą visada gerai mokėtų.

* * *

Taigi, daugiau nei prieš 30 metų mes ėmėme pastebėti, kad iš Amerikos lietuvių tarpo sparčiai pradeda dingti lietuviškasis jaunimas. Jis pradėjo tirpti, kaip sniegas pavasario saulei pakaitinus.

Tai buvo laikai, kada Amerikon atvažiuo (su dzimdziais) garbingosios atminties Antanas Vanagaitis. Atsimenu, kaip tada Antanas Olis, Dr. S. Biežis, J. Kazanauskas ir dar mes keli kiti ne syki kalbėjome ir svarstėme: kas daryti, kad lietuviškas jaunimas Amerikoje nedingtu? Kokiu būdu jį būtų galima prilaikyti prie lietuviškų draugijų,

kaip iš viso išlaikyti jo lietuviškumą?

Tarp daugelio įvairių priemonių, viena mums atrodė būsimoji gera. Ypač, kad tai priemonė panaudoti čia pat turėjome tokių gabų ir labai patrauklaus būdo žmogų — neseniai Amerikon atvykusį Antaną Vanagaitį. Mes siūlėme, kad Vanagaitis pamėgintų prisitaikyti savo dainomis prie čia gimusio lietuviško jaunimo.

Tai buvo viena iš priemonių. Vanagaitis sutiko, kad taip galima ir reikia. Ir jis pradėjo ta kryptimi dirbti.

* * *

Vyresnieji dar atsimena, kaip Vanagaitis darė. Pavyzdžiui, jis tuomet paėmė kelias amerikiečių tuo metu populiarias dainas ir pritaikė joms lietuviškus žodžius. Jis parašė dainą apie "Kelią Vieškelį", kuris mus veda į namus... Tai buvo ne kas kita, kaip tik ano meto labai populiari amerikiečių daina — "Highways Are Happy Ways".

Na, ir kas atsitiko? Jaunimui ta daina buvo prie širdies. Visiems jaunuoliams melodija buvo jau žinoma. Ir greit daugelyje lietuviškų šeimų dainuodavo "lietuvišką" Kelią Vieškelį, — kaip jaunimas, taip ir jų tėvai.

Vanagaitis sulietuvino ir eilę kitų Amerikos populiarių dainų. Jos visos turėjo pasisekimo ir gerai plito. Žinoma, jei tik tiek Vanagaitis tebtų daręs ir padaręs, apie kokią nors "lietuvišką veiklą" nedaug tegalėtume kalbėti.

Vanagačiui tai buvo viena iš priemonių, kaip atrasti kelią į Amerikos lietuviško jaunimo širdį. Prie tų populiarių Amerikos dainų jis čia pat tuoj pridėdavo senųjų Lietuvos dainų, skiriamų ir įdomių jaunimo tėvams. Taip pat pridėdavo savų originalių lietuviškų dainų ir kompozicijų.

Jaunimas ir tėvai dainavo jiems suprantamas ir mėgiamas dainas. Išdainavę suamerikonintą dainą, drauge su tėvais šeimose ar draugijoje čia pat dainuodavo ir tikras lietuviškas dainas.

Tokiu paprastu būdu lietuvių kalba ir lietuviška dvasia galėjo būti palaikoma drauge tarp jaunimo ir jo tėvų. Ir lietuvišką laikėsi. Sutikome tada, sutinkame ir šiandien, kad Vanagačio nuopelnai čia buvo milžiniški. (Pabaiga kitame numeryje).

Kodėl reikia dėti grūdą prie grūdo

Dabar pakalbėkime kiek dėl mūsų politinių vaidų.

Gerb. Pivoriūnas, beguosdamas, teisina, kad politiniai nesklaidumai visad buvo. Buvo, tačiau juk praeities klaidos yra pasimokymas, o ne jų pakartojimas. O be to, kam semti pavyzdžius iš anų tamsių laikų ir juos derinti šiam amžiui, kada rietenų "didvyriai" juk ne tik skaityti ir rašyti moka, bet net angstuosius mokslus yra baigę. Deja, tie vadinamieji "veiksniai" savo rietenuose yra tiek toli pažengę, kad drįsta prasilenkti su paprasčiausiais etikos dėsniais.

Toks svetimų laiškų atidarinėjimas ir svetimtaučių į šį reikalą įsikišimas rodo, kad lietuvių vardo garbė nėra reikiamoj augstumo.

Vokietijoje yra naujai leidžiama pasauliniai žinoma Brockhauso enciklopedija. Pažiūrėkite raidę K — Kaunas. Aiškiai norėta jį palankiai aprašyti, bet kultūrinės įstaigos beminint pasitenkinta tik augštesnės mokyklas priminti. Nei Vytauto D. Akademijos, nei Muzikos ar Meeno mokyklų nežinota ten buvus ar esant. Mūsų gi "veiksniai" su informacijos skyriumi ten pat sėdi, o nepajėgia su leidykla palaikyti ryšį, kad primintų Lietuvą kurybingą ir kultūringą buvus. Panašių pavyzdžių jau buvo spaudoje visa eilė iškelta. Nė-

ra laiko jiems, nes peštynių reikalas nukentėtų...

Na, o gal mes socialiuose reikaluose, pvz. tarpusavio šalpoje, esame savo sugebėjimus ir energiją įkinkę? Juk organizaciniais gabumais lietuvis senai yra pasižymėjęs. Deja, ir tame reikale nieko apčiuopiamo nepadarėme. Senieji mūsų ateiviai, nors jų vidurkis išimokslinimo požiūriu ir nelabai augstas buvo, bet nuostabą keliančių darbų atliko. Be reikalo dar pykstame, jei ir jie mums priekaištų pareiškia. Pavyzdžiui, mes ligi šiol nepajėgėme išspręsti keliolikos mūsų Laisvės Kovų invalidų reikalo. Tas spaudoje buvo judinta daug kartų, bet veik be jokio atgarsio. Tuo reikalu buvo kreiptasi ir į tūlus VLIKo narius, maldaujant, kad tas veiksnyt tuo reikalu tartų savo žodį spaudoje. Daryta maždaug prieš dvejuis metus, bet ty la ligi šiol. Neturi laiko...

Spaudoje garsinta Clevelande rengiant gegužinę, kurios pelnas numatyta ten esančiam karo invalidui. Norėta jam padėti įsigyti rūbų valyklę, kad pats galėtų verstis. Girdėjau, iš anos gegužinės gauta keliolika dolerių pelno. Jei teisybė, tai jau didžiulis galime. — Gaila, bet negalėjau patirti, o už kiek dolerių alaus ten buvo išgerta. Esu tikras, kad be alkoholinių gėrimų ten apsieita nebuvo. Na, jūs

Po penkių dienų draugiško apsilankymo San Pedro, Calif., čilės laivyno burinis laivas pasuko į namus. Dabar tokie laivai, naudojami jūrininkų pradiniam apmokymui, jau beveik keistenybė.

jaunuoliai studentai džiaukitės tuomi, nes žinote čia universitetų-college rengiamuose "Picnicuose", ar šiaip kituose panašiuose pobūviuose, be lašo bent kokio alkoholinio gėrimo apsieinant. Gal kairiuose minėto tipo mokyklose yra ir išimčių, tačiau bendrai imant, alkoholiniai gėrimai čia prie "studento uniformos", kaip Europoje, nepriklauso.

Iš viso, ta pačia proga, dera pasakyti, kad perdėtai lietuviškas vaishingumas ir su juo susietas alkoholio vartojimas tikrai turėtų būti reformuojamas. Tas kvepia būdingu slaviškumu, nes vakarų Europos tautos tie pačios yra visai kitokiam laipsnyje. Jei to nebūtų, mes sutauptume daug sveikatos, energijos ir pinigų naudingiems reikalams. Prisimintina, kad išgėrimu ir to pasėkoje garsia daina, lietuvių augsta kultūra nereprezentuojama, nors tas būtų daug kam priinamas ir malonus būdas.

Pagrįsto priekaišto pelno ir kaip kurie išmokslintieji vidutinio amžiaus asmenys. Jų perdidelis skaičius pasirinko lengviausią pasiekiamą darbą ir tuomi liko patenkinti. Bent jau pritaikomojo mokslo asmenys, dargi viengungiai, galėjo rizikuoti vertintis pirmyn. Aišku, nėra lengva ir visai tikra. Tačiau mūsų lietuvių likusiems ar lengviau ir ar tikresnis rytojus! Įvairnes srityse mes bedirbdami turėtume daugiau progos parodyti lietuvių ir jo mokyklos vispusiškai augstą vertę. Deja, dalis, dargi labai gabių, užsikasė dirbtuvėse ir liko patenkinti daugiau pinigų užkaule. Neretas tokių vėliau smuklė per dažnai "dvasinio peno" įieško. Blogiau dar, kad atsiranda ir augštamokslų asmenų, kurie pasišovė ano "peno" teikėjais būti... Na, ar ir tuomi mūsų besimokslinąs jaunimas gali didžiulis?

Taisytių pusį trumpamę rašinėlyje ir nesurašys. Pastebėtina dar, kad reikalas yra komplikuotas ne tik sričių požiūriu, kurios turėtų būti lopomos, reformuojamos, bet ir dėl to, kad ne visiems asmenims vienas ar kitas priekaištas yra taikytinas. Juk yra visa eilė taurių asmenų iš vyresnės kartos, kurie visas savo pastangas, ir be jokių sąlygų, skiria mūsų nelaimingai Tėvynei. Esu tikras, tokiems kiekvienas jaunuolis pagarbiai lenks savo galvą ir neskaičiuos kokio masto darbas jo liko nuderbtas: "Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas". (Jei trūksta pajėgų, tačiau geri norai yra girtini).

Tačiau nesistebėkime, jei purvo mėgėjams ir vaidų kėlėjams jie reikš kartaus priekaišto, ar ir neapykantos jaus. Jie to tikrai pelno. Nėra abejonės, kad tik jų dėka liko suskaldyta mūsų neskaitytina visuomenė ir jonašnešta nesveiko erzello atitra-

Sporto žaidynės...

(Atkelta iš 1 psl.)

tad laukti ir linkėti, kad ateinančių varžybų metu ketiną pasirodyti sportininkai pradių gintų mus ne vienu laimėjimu, pralenkiančiu geriausiam Lietuvoje pasiektas pasekmes.

Iš sportininkų registracijos lapų, kurie iki šiolei buvo pasiekę organizacinį komitetą, aiškėja, kad šiose V-jų š. Amerikos lietuvių sporto 2-jo rato varžybose dalyvaus: 1) Toronto Vytis, 2) Hamiltono Kovas, 3) New Yorko lietuvių sporto klubas, 4) Rochesterio Sakalas, 5) Detroito Kovas, 6) Chicagos lietuvių futbolo klubas, 7) Chicagos Perkūnas, 8) Chicagos Gintaras, 9) Chicagos Lituanica ir 10) Clevelando žaibas. Be to, pasirodė šakose dalyvauti užsiregistravo taip pat nemaža sportininkų iš tokių vietovių, kur ligi šiolei lietuvių sporto klubai dar nėra formaliai susiorganizavę.

Nesustojant ties smulkesne varžybų programa ir laiku bei vieta, kur tatau bus vykdoma (žiūr. 7 psl.), tenka pabrėžti, kad ypatingą Clevelando visuomenės dėmesį, be abejo, patrauks europinis futbolas, dėl kurio nuga-

kiant daugelį jėgų nuo kūrybingo darbo. Politinė trumparegystė reikia tik stebėtis. Negi dar nematoma kurlink pasaulis vainikuotų ar nevainikuotų vadų traukiamas...

Sėdime visi lyg sukiurusiame laive ir įtūzusiame barame viens kitą. Vieton, kad šiais niuriais laikais turėtume jaustis broliais — sesėmis esą, gerą grūdą prie grūdo visų mūsų garbei dedami.

Idomu kas vadovaus mūsų vienybei įgyvendinti ir kas tuomi sumažins džiaugsmą bolševikams. Jautriausias yra jaunimas, o tad ar ne jiems tarpusavyje tokį judėjimą tikėtų pradėti. Gal tokiu pavyzdžiu ir senieji užsikrėstų.

Man atrodo, kad mūsų besiguodžiančiam jaunimui vieton "skylėtą palapinę" siūlius, geriau tikėtų kvieisti visus mūsų tautos tautos vardo taurinimui. Receptas tam reikalui yra labai paprastas: visi jaučiamas kas tauri ir naudinga Tėvynei. Dėkime grūdą prie grūdo, lašą prie lašo, kiek tik ir kuomi beįstengiami.

Saviškius nuo blogo stenkimės atitraukti, sulaikyti, o geran viens antrą skatinkime ir remkime. Jei kas to neklausytų, tai palikime vienus su savim rietis.

Besimokslinąs mūsų mielas jaunimas vėl turėtų priežastis puikiai suprasti, kodėl lietuvis nesukubo į kultūriniai pirmųjų tautų tarpą įsiversti. Puoseleikite tą užduotį tyliai, bet tvirtai! Mes gi, kuriems tas keilias artimas, visad su jumis!

lėtojo titulo varžysis net 4 komandos: Torontas (pernykštis nugalėtojas), New Yorkas (persnai II v.), Chicaga ir Detroitas. Toks gausus futbolo komandų dalyvavimas bus pirmasis, bet tikėkimės, ne paskutinis atvejis š. Amerikos lietuvių sporto gyvenime.

Visi varžybose dalyvaują klubai stengsis surinkti kaip galint daugiau laimėjimų, kad išsikotų pirmąsias vietas didžiosioms pereinamosioms dovanoms, kurių svarbiausios yra trys: 1) Diplomatinijos šefo min. S. Lozoraičio sidabrinė taurė klubui, surinkusiam daugiausia taškų vyrų ir moterų varžybose (pereitų metų laimėtojas Toronto Vytis). Pirmojo rato varžybose New Yorko šiai taurėi laimėti yra surinkę taškų: New Yorko lietuvių sporto klubas 27½, Toronto Vytis 18, Brooklynio atletų klubas 13, Chicagos Lituanica 12, Chicagos Gintaras 10, Rochesterio Sakalas 5 ir Bostonas 3. Taurės nugalėtojas paaiškės susumavus abiejų ratų laimėtus taškus.

Antroji pereinamoji dovana — FASKO taurė klubui, jaunių ir mergaičių varžybų nugalėtojui. Ją pereitais metais buvo laimėjęs Clevelando žaibas, pasiryžęs ir šiais metais jos nebepaleisti.

Trečioji pereinamoji dovana — Tėvų Pranciškonų taurė futbolo nugalėtojui, ją pereitais metais buvo laimėjęs Toronto Vytis. Ar pavyks ir šiemet torontiešiams pasilikti pirmiaisiais iš keturių — pamatysime netrukus.

Ivykstančiomis šių metų antrojo rato varžybomis susidomėjimas pastebimas ne tik sportinikuose, kurių iki šiolei užsiregistravo per 160. Jomis didžiulį ir jų pasisekimu rūpinasi didžioji Clevelando visuomenės dalis bei sportinį gyvenimą stebėj amerikiečiai. Organizacinio komiteto, o ypačiai atsidedusio A. Bielskaus pastangomis Clevelando lietuvių remia žaidynes, tai finansiskai padėdami šias žaidynes įvykdyti bei jų laimėtojus apdovanoti, tai apsiimdami suvažiuoti, tai apsiimdami suvažiuoti maistu bei nakvynėmis, tai pagaliau ryždamiesi gausiai rinktis į aikštes, pačių varžybų, kaip neeilinio įvykio Clevelando gyvenime, stebėti.

Dar viena kita diena ir lietuviškas jaunimas, rinktinis mūsų sportuojantis jaunimas, pripildęs amerikines aikštes Clevelande, parodys, ką jis pasiekė sporte per šiuos įtempto darbo metus. Jisai savo atliks. Belieka tik laukti, kad ir nesportuojantis Clevelando jaunimas bei senimas savo atliktų.

A. L.

PRASLYDUSI DOVANA

PETRONELĖ ORINTAITĖ

I

— Jonai... Kitą savaitę — tavo mamos vardinės... Padarykim jai staigmeną! — Gerai... Nupirk priejuostę... Naujus batus ar — šilkinę skepetą... — A, tokius smulkius dalykus mes jai kasmet perkam. Aš noriu — ką nors didesnio.

— Na, o ką? Ką gi tu gali senam daiktui dar daugiau sugalvoti? Namą, kad ir apulžusį, ji jau turi — jos amžius bus gana. Automobilį — ji pati jau nevairuos... Na ką, iš tikrųjų? — beveik tyčiojasi vyras.

Bet jauna moteris turi kažką galvoje. Ji gudriai šyptelia:

— O, aš jau žinau... Ne namą ir ne automobilį, o visai ką kita...

Ji valandėlę lūkurioja, lyg gardžiuodamasi savo sumanymu, kurio vyras jokių būdu neatspėtų. Žinoma, Jonas nē nebando spė-

lioti, tik pyksta, kam ji delsia:

— Tai sakyk, Maryt, ką čia tuščiai mane bevilioji...

Žmona prisiglaudžia prie jo alkūnės — jos šviesgarbinė galvutė jam vos ligi peties tesiekia — ir pradeda pasakoti lėtai, pamazū, lyg tai būtų kokia plati, ilga istorija:

— Matai, Joneli... Tavo mama, nors gana savotiška, buvo mums visada labai gera. Atsimeni, pirmais metais, kai tu dėl tos kvailai pagedusios mašinos darbovietėje — atsigulei į lignoninę... Kaip ji mus gelbėjo! Ir baldus padėjo išmokėti, ir visada vėliau, kai tik kokia bėda...

— Aš tą viską žinau, Maryt, geriau, kaip tu, — nekantriai pertraukia vyras. — Aš žinau — ji moka pusbadžių skursti, duona su druska misti, bet — kitam varge pagalbėti vis atlanda laiko ir pinigų... Aukštinė širdis! Kad tu mokėtum bent per pusę

tokia būti... — jau erzindamas ima ją už smakro ir linksmai žiūri į akis.

— Tai, matai, — skuba ji su savo sumanymu, — už tą gerą širdį aš ir noriu jai padaryti ką nors... Tos dordinės, kur kasmet duodam — toki niekai...

— O kas gi ne niekai? Ką tu išgalvosi? Marytė dabar įdėmiai spokso jam į veidą ir beveik džiaugiasi — jis neprieštaraus, jis irgi pritaras:

— O... štai ką: imkim ir atgabenkim ją čia pas mus gyventi... Patys einame į viršų, o jai užleidžiam miegamąjį — toks šviesus ir didelis... Na, ar ne?

— Tu manai, jai čia bus gerai?

— Žinoma, Joneli! Mudvi visada sutinkama kaip tikros giminės. Ir ji mane tikrai myli. O ten senatvėje — ji vienui viena. Susirgs — nē vandens lašo niekas nepadauos. O svarbiausia, visa ta apylinkė ten — purvina, nuskurusi... Žmonės — persenę atlikėliai. Pas mus dešimtsyk gražiau — gatvės medžiais žaliuoja, namai — nauji ar bent švariai nudažyti. Viskas turtingiau — taip dailu, net aš šildo... — Kaip sau nori! — sutinka Jonas.

II

Apyšiltė sekmadienio popietė.

Senoji Vaisvilienė krūpsio ant suoliuko ties savo langais, dar šildosi prieš blykstantį saulės spindulėlį. Dairosi aplink ir pusbal-siu mąsto:

— Tegė, Martynienė dar neišlindo į priangį — tur būt, žmonelei vėl koja suskaudo. Reiks nukiūtinti aplankom... Žilis Baukus apakur kėpšina... link tavernos, biaurybė... Galėtų nustot lakės baltake — viena koja grabe jau... O šėgi ir Evelina suka pro kampa — su krepseliu, tur būt, vakarie-

nei vaikams ko pripirkus pas Jokubą, tą sukėlį... Skuba, nē pasėdēt netur laiko — vaikaitukus reikia prižiūrėti, kai laidokas žentas dukterį paliko, jauną iškišdantę nuo gatvės pasičiupęs... Na, o Trumpjonis vistiek dar išsikucija iš gūžtos... Krapštos pypkutę — nē vienam nē gero... Netoli šimto metų, džiūsnelė. Apvalus kaip kamuoliukas, nē liga negriebia.

Kurį laiką tylom pasižvalgo į aplinkinius daiktus — gal tūkstąntį kartų akimis nuglostytas apšepusių namuko sienas, ištrupėjusį gatvės grindinį.

— Šėgi ve, Uršulė iš kur parklypuriuoja, šlubtelėjusi, kaip žasis... Už mane plaštaką vyresnė — vis kinknoja, ant vietos nenustygsta, lyg šešiolikinė...

— E, sveika Uršulėle, — prakalbina jau iš tolo, kad nors kiek ana stabtelėtų pasišėkėti.

— Dar sveika, matau, ir tu, Morte, — atsiliepia anoji.

— Na, jeigu pajėgiau ligi suoliuko šičia, tai dar nesugriuvau... O pati kur belakstai, — gal kavalierių ieškodama? — galandą liežuvį Vaisvilienė.

— Najau, — prasišypso Uršė, net pora apatinių dantų pasirodo (viršų jų visai ir nēra), — aš žinau, kad tu įspėjai... Neiškenčiu be kavalierių...

— Šėsk nors mažumytė, — traukia Morte ją už rankovės. — Juk ir aš dabar kaip jauna žėntinė — turiu namus, tik neturiu vyro... Gal kokį plikpakaušį prisuktum? Tai dar sykiu vestuves atšoktuva... E, mergyt, trepteltuva suktinį į atbulą pusę!

Ir abi senmėčės taip smagiai prasidžiungia, lyg jaunas dienas vėl atgrįžtant pamąčiusios. Rodos, vėl muzikantai drylina armo-

Kurios kilmės filosofas Imanuelis Kantas?

ŠKOTŲ, VOKIEČIŲ, KURŠIŲ AR LIETUVIŲ?

Anas tarjamasis mokslininkas — Hans Mortensen, kuris kartu su žmona, Hitlerio laikais, savo rašiniuose isteriškai stengėsi įrodyti, kad Mažosios Lietuvos lietuviai jų apgyventame plote Rytų Prūsijos provincijoje nėra autochtonai, bet iš kitur atskėlę arba atkeldinti žmonės, dabar vėl prabilo kita tema, bet darydamas tas pačias klaidingas ir saivališkas išvadas. Dabar, mažam formate išsineščiame "Memeler Dampfboot" — 1955 m. bal. m. 5 d. Nr. 7 jis sudarė naują hipotezę apie Karaliaučiaus filosofo Imanuelio Kanto kilmę, išvedžiodamas, kad Kantas nesąs nei škotų nei vokiečių, bet kuršių kilmės.

Jau senai buvo žinoma, kad Kanto protėvių šeima, iš tėvo pusės, paeina iš dabartinio Klaipėdos krašto. Mortensen konstatuoja, kad filosofo Kanto protėvis miręs 1670 m. kaip karčiarninkas Verdaineje, prie Šilokaržiamos-Silutės. Jo senelis Hansas Kantas, miręs 1715 m., buvęs balnininkas Klaipėdoje. O Kanto tėvas, Jonas-Jurgis, užsiėmęs tuo pačiu amatu Karaliaučiuje, kur jis 1746 m. miręs. Imanuelis Kantas yra gimęs 1724 m. Karaliaučiuje, visą laiką ten gyvenęs ir ten pat 1804 m. miręs.

MORTENSEN ĮRODYNĖJIMAI

Pasiskaitykime, ką Mortensen tuo reikalu toliau rašo:

"Pirmiausia reikia atitaisyti klaidą, kurią randame visose žiniose apie Kantą, nes dar nesenai, be jokio pasipriešinimo buvo tvirtinama, kad Kanto protėvis kilęs iš Škotijos. Kanto pavardė, kurią randame netik baltų — lietuvių, prūsų ir t.t. — kalbose, bet ir Škotijoje, suklaidino filosofą išvesti savo šeimos vyrišką kilmę iš Škotijos. Šita jis tvirtino viename laiške švedų vyskupui Lindblomui, kuriame jis pasireiškė apie savo kilmę. Bet ką Kantas apie savo šeimos kilmę aiškino, yra klaidinga ir tai galime iš archyvinų šaltinių viešpasiškai atremti. Tas pats galioja ir apie jo škotiską kilmę.

Nebuvo galima įrodyti filosofą Kanto giminytės su vienu laiku Vakarų Prūsijoje pasirodžiusių škotų kilmės Kantu, nebojant nuodugnaušius tyrinėjimų. Ir tikybinė Kanto protėvių priklausomybė — liuteronų kalba už tai, jog jis nebuvo škotų kilmės. Jeigu tai prileistume, Kantai turėtų būti reformatai. Bet ir nei vienas Kanto protėvių, kiek buvo galima patikslinti, nepasireiškė esąs škotų kilmės, ką Rytų Prūsijoje gyveną škotai bendrai darydavo.

Atvirkščiai, mes turime konkrečių davinų, kad jo giminės

DR. MARTYNAS ANYSAS

yra kilę iš Rytų Prūsijos. Mirusio Richardo Kanto palikimo tvarkymui su jo žmonos vokiečių kilmės giminėmis, buvo ex officio priskirtas tulkas — vertėjas — tuomet Johann Kaufmann — lietuvių ir kuršių kalboms. Tokie tulkai tuomet buvo panaudojami įstaigų ex officio turint reikalų su indigenais (autochtonais), bet ne turint reikalų su škotais.

Palikimo tvarkyme tarp Hanso Kanto, Richardo sūnaus, ir jo sesers škotų kilmės vyro, šitas škotas atvyko su škotiskais, bet Hansas Kantas su vokiškais liudininkais. Prie kitos progos Hansas Kantas pareiškė, jog jis atsikraustęs į Klaipėdą iš priekuliškių (Priekulės). Šitas pareiškimas atremia filosofo Kanto tvirtinimą švedų vyskupui, kad šitas jo protėvis atsikraustęs iš Škotijos.

Priekuliškiuose tame laikotarpyje ir kelis šimtmečius prieš tai, tikrai randame kuršių kilmės "vaggerį", anksčiau šaltųjų Kantą. Tai yra vienintelė tos pavardės šeima visame Klaipėdos krašte. Nėra jokio abejojimo, kad Richardas Kantas paeina iš šitos vaggerio Kanto šeimos. Jo pavardė išliko dabartiniuose Kantvainiuose, penkis kilometrus į šiaurės rytus nuo Priekulės. Senasis vaggerio ūkis buvo, kaip iš senų žemėlapių matyti, viduryje dabartinio Kantvainių, prie Agluonos upės kairiojo kranto.

Richardas Kantas tokiu būdu buvo kuršių kilmės. Jis buvo apsisėdęs su vokiečio karčiarninko dukterim Dorothea Lieber. Ir Imanuelio Kanto motina, Anna Regina Reuter, buvo vokiečių. Kiek Imanuelio Kanto bobutė, Reinsch, reiškia Hanso Kanto pirmoji žmona, buvo vokiečių arba kuršių kilmės, negalima tiksliai pasakyti, bet tai ir nesvarbu. Žiūrint į Imanuelio Kanto prigimto kraujo sudėtį nesvarbu, ar filosofas turėjo 7/8 vokiško arba 1/4 arba 1/8 kuršių kraujo. Tai yra dvi ekstremos, dėl kurių galima diskutuoti. Tokiu būdu Imanuelis Kantas turi vokiečių ir indigenu kraujo priemaišą, kurį mes daugumoje randame visoje Rytų Prūsijoje.

Įrodžius, kad Kanto protėviai vyriškos šakos gyveno Kantvainiuose ir kad jie yra aniniai buvusio vaggerio Kanto, padidėja netik mūsų žinojimas apie Kantą protėvius, bet kartu išeina iš vietinių smulkmenų. Mes dabar esame padėtyje matyti visą šitos šeimos likimą ir ją pastatyti į viso šito krašto likimo rėmus.

Mortensen toliau daro išvadą, kad išeinant iš proistorinių raktinių, Klaipėdos krašto šiaurinė

dalis ankstybesniam ir net vėlybesniam viduramžiui būvusi apgyventa kuršių. Jų apsigyvenimo plotas buvęs tęsinys tuometinio vakarinių kuršių gyvenimo srities. Kuršiai buvę latviškai-baltiška tauta su liviška viršūne (Oberschicht). Kuršiai pamažu tapę visiškai sultavinti.

Šitas kraštas privilegavęs net vikingus, kurie ten turėję prekybos centrų. Bet jau vikingų laikuose jis buvęs mirštantis kraštas. Mes galime susekti, kaip kuršiai pamažu traukėsi į šiaurę, tuo pat iš pietų pasitraukdami.

Šiauriniame Klaipėdos krašte ir pietiniame Kuršės buvusi dykuma. Kai vokiečių riterių Ordinas 13 šimtmečiuose atvykęs į šitą kraštą, jis pergyvenęs kaip tik paskutinę fazę šitos depopuliacijos. Tik pačioje Klaipėdos miesto artybėje užsilikę kuršiai kaip Ordino tarnautojai, kurie būdami pilies priemiesčio gyventojai ten dar ilgiau išsilaikę ir gal perkeitę dykumą laiką ligi naujo krašto apgyvendinimo. Su kuršių kėlimosi į šiaurę yra surišta, kad Klaipėda, iš pradžių kaip vokiška pilis ir miestą įsteigtas Kuršė, 150 metų vėliau, kartu su klaipėdiške dykuma, Livlandijos Ordino buvusi perduota Prūsijos Ordinui".

MORTENSENŲ DAROMOS KLAIDOS

Kad Mortensenai yra labai darbštūs istoriniuose klausimuose mums yra gerai žinoma iš jų įvairių istorinių rašinių Hitlerio laikais, kur jie savo ir oficialinės Vokietijos tėžams įrodė, kad Kantas buvo kuršių kilmės. Jis buvo apsisėdęs su vokiečio karčiarninko dukterim Dorothea Lieber. Ir Imanuelio Kanto motina, Anna Regina Reuter, buvo vokiečių. Kiek Imanuelio Kanto bobutė, Reinsch, reiškia Hanso Kanto pirmoji žmona, buvo vokiečių arba kuršių kilmės, negalima tiksliai pasakyti, bet tai ir nesvarbu. Žiūrint į Imanuelio Kanto prigimto kraujo sudėtį nesvarbu, ar filosofas turėjo 7/8 vokiško arba 1/4 arba 1/8 kuršių kraujo. Tai yra dvi ekstremos, dėl kurių galima diskutuoti. Tokiu būdu Imanuelis Kantas turi vokiečių ir indigenu kraujo priemaišą, kurį mes daugumoje randame visoje Rytų Prūsijoje.

Įrodžius, kad Kanto protėviai vyriškos šakos gyveno Kantvainiuose ir kad jie yra aniniai buvusio vaggerio Kanto, padidėja netik mūsų žinojimas apie Kantą protėvius, bet kartu išeina iš vietinių smulkmenų. Mes dabar esame padėtyje matyti visą šitos šeimos likimą ir ją pastatyti į viso šito krašto likimo rėmus.

Mortensen toliau daro išvadą, kad išeinant iš proistorinių raktinių, Klaipėdos krašto šiaurinė dalis ankstybesniam ir net vėlybesniam viduramžiui būvusi apgyventa kuršių. Jų apsigyvenimo plotas buvęs tęsinys tuometinio vakarinių kuršių gyvenimo srities. Kuršiai buvę latviškai-baltiška tauta su liviška viršūne (Oberschicht). Kuršiai pamažu tapę visiškai sultavinti. Šitas kraštas privilegavęs net vikingus, kurie ten turėję prekybos centrų. Bet jau vikingų laikuose jis buvęs mirštantis kraštas. Mes galime susekti, kaip kuršiai pamažu traukėsi į šiaurę, tuo pat iš pietų pasitraukdami. Šiauriniame Klaipėdos krašte ir pietiniame Kuršės buvusi dykuma. Kai vokiečių riterių Ordinas 13 šimtmečiuose atvykęs į šitą kraštą, jis pergyvenęs kaip tik paskutinę fazę šitos depopuliacijos. Tik pačioje Klaipėdos miesto artybėje užsilikę kuršiai kaip Ordino tarnautojai, kurie būdami pilies priemiesčio gyventojai ten dar ilgiau išsilaikę ir gal perkeitę dykumą laiką ligi naujo krašto apgyvendinimo. Su kuršių kėlimosi į šiaurę yra surišta, kad Klaipėda, iš pradžių kaip vokiška pilis ir miestą įsteigtas Kuršė, 150 metų vėliau, kartu su klaipėdiške dykuma, Livlandijos Ordino buvusi perduota Prūsijos Ordinui".

pripažįsta lietuviškos tautybės, jį pavadina kuršių kilmės.

Kanto vyriškosios linijos protėviai Kantvainiuose, einant Mortenseno aiškinimu, buvę "vaggeriai", einant Mortensenu "šaltysiai". Tokio "vaggerio" išsireiškimo vokiečių kalboje niekuomet nesu girdėjęs; šito išsireiškimo nerandama nei žodynuose bei senose enciklopedijose. Šiaurės Zemaitijos dvaruose, ligi naujausių laikų, vageriais buvo vadinami ūkvedžiai. Bet Kantvainių kaime nėra pėdsakų, kad ten senovėje būtų egzistavę dvaras. Visvien, kaip ten bebūtų, Mortenseno aiškinimu Kantai buvo šaltysiai, kurių šeima ten gyvenusi kelis šimtmečius.

Kadangi čia eina kalba apie 17 šimtmetį, tai tuose laikuose vokiečiai — šaltysiai pirmoje eilėje buvo skiriami tik tose vietovėse, kur vokiečių gyveno: dvaruose, didesniuose kaimuose, kur buvo karčiarninkų, nes šitam amatui vokiečių kilmės žmonės turėjo nepakeičiamą privilegiją, parapijų centruose ir t.t. Mes visi gerai žinome, kiek mažai vokiečių kilmės žmonių gyveno kiek nuosaliuose vietovėse. Dar praėjusio šimtmečio pabaigoje buvo ištisi kaimai, kur nebuvo galima surasti vokiečių kilmės gyventojų. Atvirkščiai, daugel vokiečių kilmės gyventojų per šimtmečius šitoje lietuviškoje jūroje sulietuvėjo; jie net užmiršo savo kilmę ir tik jų pavardės liko vokiškos grynai lietuviškose šeimose, kaip antai: Kaiser, Fuellhase, Borchert, Weissheit ir t.t.

Gal visai nenuostabu, kad Kanto protėviai, kiek apsitrynę kaimiečiai-ūkininkai-žemės savininkai, vedę kelis kartus vokiečių žmonas, skaitėsi atitinkamai tokiai šaltysiais vietai užimti. Tai yra laikai, kur net kaimų šaltysių parėdymai, vadinamieji "kumposai" ligi 19 šimtmečio pabaigos Klaipėdos krašto kaimuose buvo rašomi dviejose kalbose arba tik lietuviškai. Kol administratyviai egzistavo "Gouvernement Litauen", su centru Gumbinėje, visi šitie lietuviškos vyriausybės parėdymai buvo skelbiami ir atspausdinami dviejose kalbose.

Mortenseno išvedžiojimai dėl Kanto protėvių yra įdomūs tuo, kad jis Kanto protėvių gyvenamąją vietą nukelia į Kantvainius, 5 km. į šiaurės rytus nuo Priekulės, prie Agluonos upės kairiojo kranto, kad Kanto šeima ten gyvenusi kelis šimtų metų, kad ji esanti vienintelė šita pavardė turinčia šeima, kad Kantų pavardė išlikusi Kantvainių kaime.

Kalbamas Kantvainių kaimas egzistavo dar Lietuvos nepriklausomybės laikuose. Oficialiai jis vadinosi Kantvainiais, bet tos vietos ir apylinkės gyventojų jis buvo vadinamas Kantvoniais. Jeigu jis anksčiau būtų buvęs vadinamas Kantvoniais tai vokiečių administracija jį be abe-

jo būtų pavadinusi "Kantwohen". Visvien kaip ir nebūtų, mes galime daryti išvadą, kad ten gyvenę Kanto protėviai vadinosi ne Kantais, bet Kantvainiais arba Kantvoniais, kurie senovėje savo pavardę davė šitai apylinkei pavadinti.

Šitame krašte mes turime didelį skaičių kaimų, kurie gavo savo pavadinimus iš ten gyvenusių šeimų, kaip antai: Kaitinis-Kaitiniai, Jūraitis-Jūraičiai, Sudnagys-Sudnagai, Dvilas-Dvilai, Būdvetis-Būdviečiai, Sakūtis-Sakūčiai, Drežis-Drežiai, Vanagas-Vanagai, Venskus-Venskai, Butkus-Butkai, Kisinis-Kisiniai, Lyliškis-Lyliškai, Margis-Margiai, Kojelis-Kojeliai, Gediminas-Gediminai, Ruslys-Rusliai, Baltis-Balčiai, Krukys-Krukiai, Petrelis-Petreliai, Sauga-Saugai, Barva-Barvai, Mantvydas-Mantvydai, Daugmantas-Daugmantai, Bundalas-Bundalai, Butkus-Butkai, Spengys-Spengiai ir t.t.

Tai yra pavyzdžiai, paimti iš Priekulės ir keletos kaimyninių

HARTFORD

VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJAI

Vasario 16 Gimnazijai nuo 1954 m. rugsėjo 1 d. iki 1955 m.

parapijų. Visoje Mažoje Lietuvoje jų galima priskačiuoti šimtais.

Iš šitų pavyzdžių mes galime daryti išvadą: Kantvainiuose arba Kantvoniuose gyveno lietuviškų ūkininkų šeima Kantvainiai arba Kantvoniai. Tai yra, be abejo, sena žemaitiška pavardė su šaknimi Kant, kurią mes dar ir šiandien teberandame pavardėse: Kanteika, Kantvydas, Kantrimas arba Kontrimas, Kantautas ir t.t. Šaknis Kant yra senlietuviška, kurios nerandame nei vokiečių ir nei kitose kalbose. Gal dar ir šiandien tebėra žemaitijoje panašios pavardės, bet, deja, dabar nebeturime jokio susisiektimo su šituo kraštu tai patikrinti.

(B. d.)

gegužės mėn. Hartfordo rėmėjų būrelis No. 181 nariai aukojo po \$12.00:

J. Asevičius, A. Mazalas, St. Mineika, A. Kirkutis, J. Bakšys, J. Bytautas, St. Drevinskas, P. Kazakas, V. Puzėnas, St. Vilinskas, B. Račkaitis, Vl. Čekanauskas, T. Sereika, St. Piktorna, A. Luckus, P. Polekauskas, A. Valienė, A. Stankevičienė, P. Baltrūkonis, Ild. Krasauskas, Z. Strazdas ir J. Augustinius \$6.00.

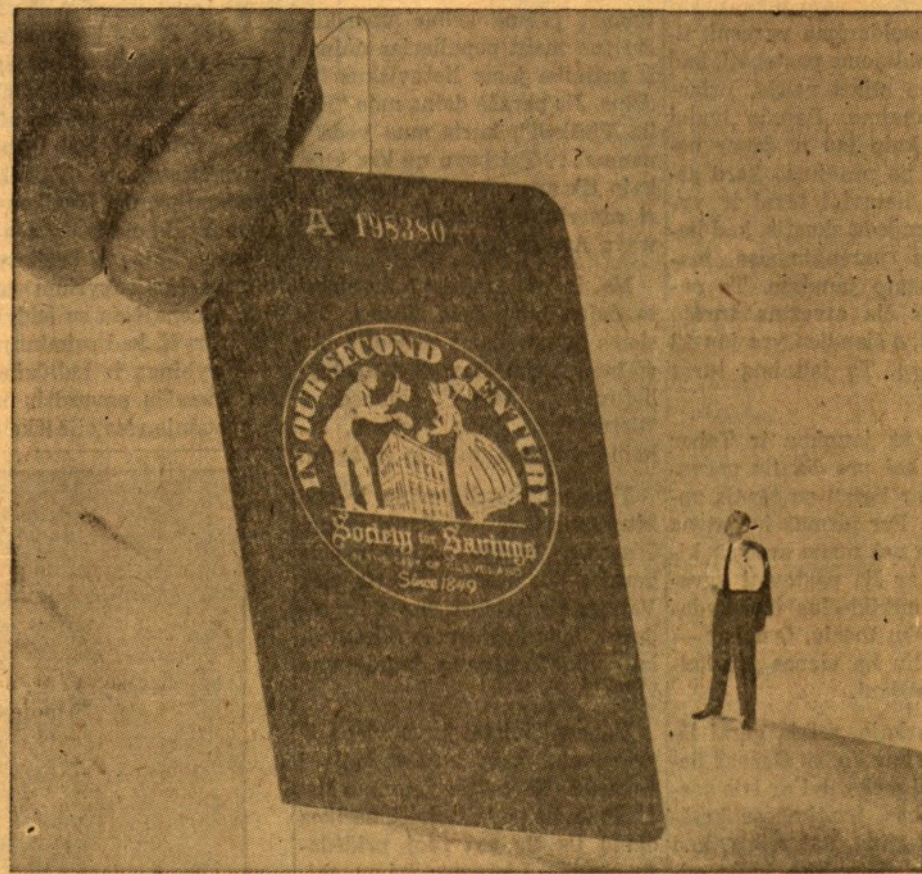
Viso suaukota \$258.00.

Iš jų gimnazijai pasiūsta \$240. Būrelio remiamai E. Bažlaitei \$5.00, pašto išlaidoms \$3.50. Kasoje liko \$9.50.

Pasigerėtina, kad rėmėjai suprantą didelę lietuvių gimnazijos remimo reikšmę ir mieliai aukojo. Gražiu pavyzdžiu gali būti A. Luckus, J. Bytautas, St. Drevinskas, St. Piktorna ir A. Mažalas, kurie patys pasiūlė būti Vasario 16 Gimnazijos rėmėjais.

Z. Strazdas,

181 rėm. būr. vadovas

Pasižiūrėkit į savo finansinę pažangą
... ir savo ateitį!

Ten jie yra — juodu ant balto — taupymo knygtelės: tiksliai Society taupymo. Jie yra asmenys, kurie reguliariai atideda dalį savo algos sutauptoms Society banke.

Ir nesvarbu kiek jūs uždirbat, svarbiausia, kas ateičiai reikš, būtent, ką jūs sutauptot! Tai yra jūsų dalis — ir, jeigu

yra Society taupymo sąskaita, ją galima panaudoti kada tik reikia. Jeigu jūsų finansinė pažanga nėra tokia, kokios jūs norėtumėt, mes kviečiame jus aplankyti vieną iš mūsų patogių skyrių... pradėti taupymo sąskaitą... ir pradėti savo finansinę apdraudą reguliariai taupant Society banke.

Society for Savings

IN THE CITY OF CLEVELAND

Founded 1849

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

nikas, jaunikiai globia mergas per liemenis, šauniai dunda grindys, pleška juokas, siūbčioja išsigimiai sijosnais ir kvepia ties krūtinėm priseigtos rūtos...

Bet tai — tik striuka valandėlė, lyg praskrendancio balandžio sidabrinis švystelėjimas... Tuoj vėl nugęsta žybtėrusios akys, užsivožta šypsenos, žemyn nukara veidų raukšlės...

Tai gi, visa buvo kadaise — prieš penkiasdešimt metų... Bet praėjo — ir jaunikiai, ir armonikos, ir suktinių dundėjimai, rūtų kvepėjimai...

— Najau, aš žinau, mudvi su senom blaizdom — tik į Kazimierines nušokuot tetinkava... — šypsodamasi sako Ursulė, lyg nuėjimas į šv. Kazimiero kapines būtų irgi visai nebologas dalykas. — Su paskutine armonika — su vargonais. Kas nors gelėm dar apkaisys...

— Neperilgiausiai užtruksiva jau ir ligi šito, — sutinka Vaišvilienė, ir abiejų senukių veidai darosi giedri, akys gliliai susimąstę. — Dar metelis kitas — ir veža tave pasilsėt... Nors tu, Uršyt, už mane pusę amži-

natilsio sumesk, kai lydėsi...

— Najau, aš žinau, Morte, aš pirmiau už tave iškeliausiu — sprinduką vyresnė esu...

III

Pas Vaišvilienę — svečiai saviškiai atvažiuavę.

Vos spėjus pasisveikinti, Marytė neiškepčia neiškosiusi į svarbiausią reikalą:

— Mama, mes tau turim staigmeną! Ant vienos kojos pašoksi, kai išgirsi!

— Na, na? — nesijaudina Vaišvilienė. Kas jai staigmenos? Tik smagu, kad savięji dar jos neužmiršta, dar ja rūpinasi, stengiasi kuo nors pradžiuginti.

— Jonai, tu pasakyk... — jauną moteris nori, kad visas dalykas būtų iškilmingesnis.

Ir Jonas dar valandėlę patyli, tartum iš delno žodžius rinkdamas.

— Mama... Bus tavo vardadienis... Tai mudu norim — tau dovana...

— Gana jau su tom dovanom — duodat ir duodat... Kam man? Į kapus nenusinešiu...

— Bet šikart, mama, visai kas kita bus, — nekantriai įsikiša Marytė, tik vėl žiūri į vyrą, kol tas trumpai ištaria:

— Mes tau norim pasiūlyti — persikelti pas mus gyvent... Matai, pas mus tiek vietos... O ir apylinkė gražesnė... Ir žmonės — viskas puikiau... Tavo senom dienom — reikia kuo nors pasilepinti.

Vaišvilienė šypsosi, rodos, patenkinta, tik senos akys kažkaip gudriai paslaptingos.

— Ar patiks, mama? — tuoj prisispiria klausti jauna marti, apglodama jos petį.

— Ačiū, labai ačiū, vaikai, kad judu taip stengiatos... Aš labai džiaugiuosi... Tik kad — gyventi man... ir ščia gerai...

Stoja trumpuotė tyla.

Žinoma, gal tai tik iš mandagumo ji taip pasakė, mąsto Marytė.

— Ką tu, mama, — ji dabar turi galutinai įkalbėti, įtikinti dovanos nuosirdumu:

— tu tokia — kantri, kad tau visur visada gerai... Bet suprask, mes norim bent tavo gyvenimo galą pasaldinti... Patį pagalvok:

ten apie mus visai kitoki žmonės gyvena. O čia — visi žino — tik nuskurdę seneliai, šlei-

vai paliegiškai besilimpinėja ištrupėjusiais šaligatviais... Kas tik gali, stengiasi iš šitos apylinkės pabėgti...

— Taip, jaunikiai bėga, — ramiai patvirtina Vaišvilienė, — bet mes, seniai, liekame čia amžėlio baigti...

— Tai dėl to, mama, kad amžius baigiasi, gali susirgti... Kas tave čia ligins, kai aplink visi svetimai? — nenustoja vilties ir dar karščiau kalba Marytė.

— O, vaikeli, nebijok... Mes čia visi — tokie pat, pripratę per ilgus metus... Viens kitą suprantam geriau kaip giminės. Kas jums, jauniems, mūsų — karščių ligos ir negalios? O mes — į viens kitą kaip į veidrodį žiūrimės... Mums tik ir terūpi — apie senų kaulų gėlas šnekinėtis... Štai Ursulė tik ką buvo: ji daugiau nieko ir neveikia,

kaip eina per dienas ligonius globstinėdama... Mes viens kitą slaugom ir — numarinam... Mes čia visi kaip savi — kaip vienas!

— Betgi, mamule... Koks puikus oras pas mus! Ilgiau ir pagyventum — nė fabri-

kų dūmų, nė dulkių, tik sodai, gėlės žydi,

pievutės žaliuoja kiekvienoj panamėj, lyg kilimėliai... Purvo nė už pinigą pas mus nerasi... Pamėgink, ir pati nenorėsi grįžti į ščią, kur tik purvini akmenis, nutriusę mūrai, sudodins cemento plytos...

Vaišvilienė susiima rankas po smakru ir šviesiu žvilgsniu pasižiūri į jauną moterį:

— Martele brangioji, juk man tie akmenys — savi ir mieli, tiek metų juos mindžiojus... Ir tie aprūkė fabriky kaminai — jaunas dienas primena, kai dar mergaudama, dainuodama į juos žiūrėjau... Jokios svetimos grožybės mano širdies tiek neglostys, kaip šitas viskas čia... Nors dulkėta, ir prasta, bet — čia visas mano gyvenimas sudėtas! Kitur — nereikalinga jausčiaus, užtrokščiau iš nuobodulio... Leiskite jau man čia ir dienas nubaigti...

Jonas motiną suprato ir daugiau nesiginčijo. Tik jo Marytė grįžo namo su nenumaldomu apmaudu: kaip tai mama galėjo nupriimti tokios širdingos dovanos?

(Iš Nidos naujai išleistos knygos "Grožybės meilė".)

Lietuvos jaunas ūkininkas išsikuria Columbijoje

Savo odiseją pasakoja agr. dr. E. Balsevičius

Beveik prieš dvidešimt metų, redaguodamas "Jaunąjį Ūkininką", gavau laišką, kuris mane stebino. Stebino, kad mieste augęs vaikas, susižavėjo tada sparčiai organizuojamais Lietuvos jaunuoliais ūkininkais ir nori drauge įsijungti į jų eiles. Tada maniau, kad mūsų aktyvios propagandos palietas miesto jaunuolis greit viskuo nusivils ir vėl pasiners savo miesto draugų būry. Deja, dabar turiu prisipažinti, kad tada buvau apsirėkęs. Pasekit šį pasakėlį ir Jūs įsitikinsite.

Balys Gaidžiūnas

— Žinau, kad Jūs esate augęs mieste. Kas paskatino domėtis žemės ūkiu?

— Tiesa, kad esu užaugęs Kauno mieste, tačiau niekad nebuvau nutraukęs ryšių su kaimu. Kiekvieną vasarą praleisdavau ūkyje pas senelius, netoli Šiaulių, arba keliaudamas per įvairias Lietuvos apylinkes dvarčiu ir nuolatos apsidodamas pas ūkininkus. Tačiau nulemiantis veiksnys, kuris mane nuo jaunų metų paskatino domėtis žemės ūkiu, buvo Jaunųjų Ūkininkų Rateliai. Tėvų namuose, Kaune, kiekvieną savaitę sulaukdavome "Ūkininko Patarėjų", o su juo drauge ir "Jaunąjį Ūkininką". Pirmajame labiausiai domėdavau ir paskutiniame puslapyje atidžiai perskaitydavau visus skelbimus apie parduodamus ūkius, jų kainą, dydį, žemės rūšį. Gi "Jaunojo Ūkininko" kiekvieną numerį ištiesai perskaitydavau, kaskart užsideddavau nauju entuziasmu, organizacijos gražiais tikslais, noru drauge dirbti.

"Jaun. Ūkininką" tada redagavo B. Gaidžiūnas. Skaitytojas man leis šia proga prisiminti mūsų pažintį su redaktorium. Tai buvo prieš 17 metų. Tada buvau labai susižavėjęs jaunais ūkininkais ir nutariau įstoti į JŪR organizaciją. Parašiau laišką "Jaun. Ūkininko" redaktoriui. Tas laiškas tuoj buvo, dėl savo originalumo, atspausťas pačiam laikraštyje. Gavau ir kvietimą atsilankyti, pasikalbėti. Čia susipažinau su JŪR vyriausiais vadovais Vladu Tiškom, Jonu Meiliūnu ir Kauno apskrities agronomu J. Sadūnu. Šie asmenys mane dažnai pavadindavo būsimuoju kolega. Ir taip man įskiepijo mintį tapti agronomu.

Ta mintis manė stipriai priėjo. Ypač dėl sekmingo ir visu jaunatvišku entuziazmu atsida-vusio darbo Biruliškių J. Ū Ratelje, esančiam netoli Kauno. To ratelio vadovas mok. A. Mackevičius, dabar gyvenantis Chicagoje, mano tolimiesniams profesiniam pasiruošimui ir bendram auklėjimui turėjo tiek įtakos, kiek gal neperdėsiu pasakęs, galėjo duoti visi Aušros gimnazijos mokytojai. Jis sugebėjo nepaprastai vykusiai organizuoti kaimo jaunimą, visus sudominti žemės ūk gerinančiom problemom, lengvai mus palenkė praktiškam darbui, bet tuo pačiu metu nepamiršdavo ir mūsų bendrojo auklėjimo.

Negaliu šiandien, jau iš tolesnės laiko perspektyvos nepasakyti, kad ši, nepolitinė kaimo jaunimo organizacija, tuometinei Lietuvai buvo nepaprastai reikalinga ir daug naudos nešė. Juk kiek daug naujų darbo metodų ir įvairių pagerinimų buvo pradėti vykdyti jaunųjų ūkininkų. Ir skaičiai neblogoi kalba. Jau 1940 m. pradžioje šioje organizacijoje buvo 44,000 narių. Lietuvos sąlygose tai tikrai didelis skaičius.

Čia kiek nukrypsiu nuo tiesioginio klausimo ir priminsiu, kad jaunųjų ūkininkų organizacija Columbijoje tik paskutiniaisiais metais pradėta steigti. Columbi-

jos žemės ūkio Ministerija deda daug pastangų ir lėšų tą organizaciją išplėsti.

Taip susirišęs su Lietuvos jaunuoliais ūkininkais, kada baigiau gimnaziją, jau nebereikėjo svarstyti, ką man studijuoti. Laukiau pirmos progos įstoti į žemės ūkio Akademiją.

— Kokį Jūs išėjote ūkininkavimo ir administravimo pasirušimo kelią?

— Į šį klausimą iš dalies jau atsakiau ankstyvesnėse eilutėse. Bet dar noriu pažymėti, kad vasaros atostogų metu visad buvau įsijungęs į eilinius žemės ūkio darbus. Studijuodamas Vokietijoje, nors ir trumpesnį laiką, esu praėjęs dvarų administravimo praktiką.

Žemės ūkio Akademijoje pradėjau studijuoti 1941 m. Čia buvau iki 1943 m. pavasario. Nuo to laiko studijas tęsiau Vienoje iki 1945 m., kada baigėsi karas. Studijas baigiau Stutgartėje, Vokietijoje. Čia įgijau diplomuoto agronomo vardą, vėliau ir daktaro laipsnį.

— Kas Jus paskatino iš Vokietijos vykti į Columbiją?

— Visi lietuviai, 1946-1948 metais gyvendami Vokietijoje ar kitame nuteriotame Europos krašte, turėjo didelį norą kur nors išvažiuoti, kada nebuvo jokių sąlygų grįžti į Lietuvą, ir pradėti sugriautos engzistencijos atstatymą. Tuo metu daug negalvojome, bet rašėmės beveik į kiekvieną sąrašą, kuris tik mums buvo pasiūlytas. Tik atsiradus realiai galimybei išvykti į vieną ar kitą kraštą, buvo rimtai ir galutinai svarstoma. Ir su manim atsitiko tas pats. Parašiau į Columbiją, Lietuvių Komitetui, bet ir pamiršau. Tik po daugelio mėnesių buvo man pranešta, kad man ir mano šeimai, yra gautos vizos į Columbiją.

Tik nuo tada pradėjau rimtai svarstyti galimybę. Perskaitiau kelias knygas apie tą kraštą. Iš-klausinėčiau eilę vokiečių, ilgus metus gyvenusių Columbijoje. Susidariau, galima sakyti, tikrą vaizdą. Ir nusistatęs, nebekreipiau dėmesio į visokius atkalbinėjimus. Ir turiu prisipažinti, dar nesu apgailėstas šio nutarimo.

Tačiau esu kai ką nutylėjęs. Jau turėjau rankose beveik visus reikiamus dokumentus Columbijon išvykti, kai pasidaviau pagundai dar "žalios šakos" ieškoti pačioje Vakarų Europoje. Ypač daug vilčių dėjau Prancūbijai.

1948 metų vasarą DP piliečiams dar nebuvo pasiekiamos vizos iš vieno krašto keliauti į kitą. Tačiau ramia sąžine, ir ne-laikydamas tai jokių kriminalu, iš Vokietijos nelegaliai nuėjau į Šveicariją. Čia išbuvau 10 dienų. Iš čia, taip pat nelegaliai, nuėjau į Prancūziją. Normandijoje dirbau pas ūkininką berno darbą. Paryžiuje buvau rusų vi-rėjo padėjėju. Prie Viduržemio jūros gerai uždirbau nešiodamas vynuogių statines. Pagaliau vėl Paryžiuje patarnavau (net informuotas!) turtuolio Marinieuro šeimai. Tuo turtuolio įmonėse gaminamas likeris "Grand Marinieuro", plačiai žinomas ir už Prancūzijos sienų.

Po trijų mėnesių, pramokęs kiek prancūzų kalbos, užmezgęs kelias reikšmingesnes pažintis, gavau pasiūlymus administruoti ūkius. Bet deja, Prancūzijos valdžios perėdymai, ir ypačiai to krašto darbo įstaigų nuostatai, griežtai budėjo, kad užsieniečiai, nesvarbu kokio išsilavinimo ar kokios profesijos, liktų tik jiems skirtose darbo vietose — anglių kasyklose arba žemės ūkyje paprasčiausiu darbininku. Ta pati padėtis buvo ir daugelyje kitų Vakarų Europos kraštų. Todėl galutinai įsitikinęs, kad Vakarų Europoje įsikurti nėra jokių galimybių, nors dar buvau nuvykęs Belgijon, pasirošiau grįžti į Vokietiją, o iš ten per Liuksemburgą į Columbiją.

— Kaip sudarėte pradžios kapitalą platiems ūkininkavimo ir prekybos užsimojimams Columbijoje?

— Pradžios sunkumai kiekviename krašte tie patys. Ypač krašte, kurio klimatas, papročiai, žmonių būdas, labai skirtingi nuo mums įprastųjų. Neminint parūpinimą vizų, pradžioje labai daug padėjo kunigai Saldukas ir Tamošiūnas ir Dr. Sirutis, dabartinis Lietuvos konsulas Columbijoje.

Tuo atvykęs į Columbiją gavau darbą žemioje columbiaiečių ž. ūkio cheminių produktų prekybinėje firmoje, kuri krašte atstovauja čilės nitrato trąšas, kelias JAV chemines firmas, jų tarpe garsią Dupont ir kt. Buvau išsiųstas į Valle de Cauca, vieną iš derlingiausių ir intensyviausių Prancūzijos žemės ūkio sričių. Man buvo skirta važinėti amerikietišku jepeu iš ūkininko pas ūkininką, aiškinti firmos atstovaujama gaminių reikalingumą, pademonstruoti kovą su kenkėjais, kaip naikinti piktžolės. Firma bandė, ar tuo keliu galės padidinti apyvartą. Tas pilnai pasitvirtino. Darbdaviai buvo patenkinti ir kitose krašto vietose tą patį daryti. Greitu laiku toje firmoje dirbo keli agronomai-technikai. Jų tarpe buvo lietuvių, columbiaiečių ir vokiečių.

Nesunku suprasti, kad geresnės galimybės pažinti žmones, žemės ūkio padėti, prekybos galimybes, nebuvo galima rasti. Ir tai išnaudojau kiek tik sugėbėjau. Stebėjau, klausinėčiau, ly-

BAIGIASI IMIGRACIJOS GALIMYBĖS

Jungtinių Amerikos Valstybių išleistas specialus imigracijos įstatymas — Refugee Relief Act of 1953 — veiks dar tik vienerius metus. Paskutinis terminas imigracijos byloms užvesti ir darbo bei buto garantijoms įteikti yra 1956 m. rugpjūčio mėnuo. Pagal tą įstatymą galėtų atvykti į Ameriką apie 3,000 lietuvių benamių iš Europos. Įstatymas reikalauja darbo ir buto garantijų, kurias gali sudaryti kiekvienas J.A.V. pilietis. Laiko labai nedaug beliko, o norintieji atvažiuoti šaukiasi pagalbos. Todėl BALFas dar kartą kreipiasi į visus Amerikos lietuvius ir la-

gindavau su anksčiau turėtais daviniais, drauge buvau ir labai atsargus bet kokį biznį pradėti pirmaisiais metais.

Taupėme labai stropiai. Tik po pirmų metų, drauge su Antanu Jurkšaičiu, diplomuotu pie-nininku, pradėjome pirmą žingsnį praktiškame žemės ūkyje.

A. Jurkšaitis, už mažą atlyginimą, dirbo Palmiros miesto žemės ūkio Tyrimo Stotyje. Jo darbštumas, sistematškumas ir ištvermė, daro jį nepakeičiamu darbo bendrininku. Šiandien jis yra vienas iš pagrindinių mano dalininkų ir administruoja didžiausias krašte mūsų firmos pamidorų plantacijas. Tų plantacijų derlių superka žymiausias konservų fabrikas Columbijoje.

Pirmoji mūsų pamidorų plantacija, prieš penkerius metus, tebuvo tik dviejų akrų ir ją pradėjome su \$1000 kapitalu. Tais metais gausūs lietūs sunaikino beveik visos apylinkės pamidorus. Mes gi išsigelbėjome tik nepaprastu rūpestingumu. Ir, žinoma, galėjome pasinaudoti aukštomis kainomis. Gal ir skamba kiek netikėtina, bet viena pamidorų plantacija, per 6 mėnesius, davė gryno pelno \$6000.

Negalima šio atsitikimo priimti kaip taisyklę. Tai tik išimtis. Vėliau tokių gerų biznių esame tik retai pakartoję.

Tai tokia mano pradžia Columbijos žemės ūkyje. (Pabaiga kitame numeryje)

bai prašo neatsisakyti ištieti pagalbos rankos vargstantiems broliams skurdžiose stovyklose. Ypatingai kreipiamės į buvusius tremtinius, gražiai įsikūrusius šiame krašte, prašydami pagalbos likusiems varge savo tautiečiams. Taip pat pagalbos prašome didžiai gerbiamų klebonų ir visų lietuvių kunigų.

Reikalas yra labai skubus, nes, jei per tuos metus norinčių ir galinčių atvažiuoti garantijomis neaprupinsime, jie niekada negalės atvažiuoti. Prašome ir raginame taip pat BALFo skyrius ir visus lietuvių bendruomenės darbuotojus susirūpinti tuo labai svarbiu reikalu ir ateiti į pagalbą.

Tegul nelieka nei vieno lietu-vio skurdžiose stovyklose vargo vargti dėl garantijų neturėjimo.

BALFo Centro Įstaiga
105 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

SAVE
Part Of
Every Pay

FOUNDED 1894
The
Cleveland
Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
WE WELCOME YOUR SAVINGS
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Išidėmėk

DIRVOS

adresą —

1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio

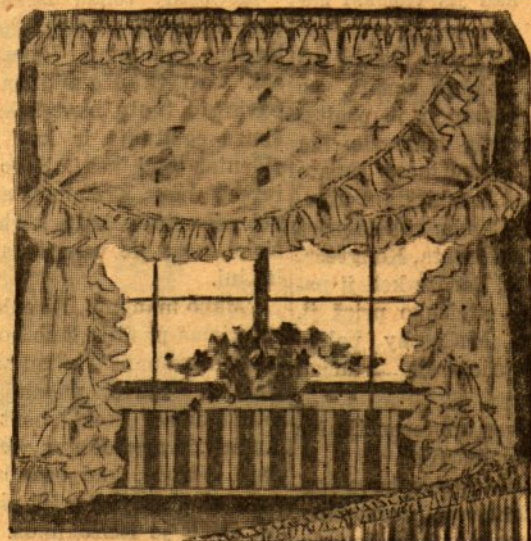

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidynais, — išsimokėtina. Naujausi modeliai. Lietuviškas raidynas greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augščiau. V. BARTKUS. Adr.: 1031 Ansel Rd., Cleveland 3, Ohio. Telef.: UT 1-4014.

MES DUODAME IR IŠKEIČIAM EAGLE STAMPS

THE MAY CO'S

Cool BASEMENT

116 colių pločio porą!

DACRON

Surauktos užuolaidos

4.99
Pora
63 ir 72 colių ilgiai

- Ne 6", ne 7, bet milžiniški 7 3/4" suraukimai, naujatsios rūšies
- Kūdikų-galvos puikaus grožio suraukimas
- Minkštos, permatomai baltos
- Ne 90" — ne 100", bet 116 colių pločio pora

Pagražinkit kiekvieną savo namų langą su šiomis puikiomis suraukiomis Dacron užuolaidomis.

Šios užuolaidos yra gamintos iš 100% Dacrono didesniai stiprumui ir ilgesniai naudojimui, yra lengvai plaučiamos ir lyginamos, kadangi yra procesuotos DuPont Dacron. Beveik baltos rūšies.

Kiti pločiai ir ilgiai:

116" pločio 81" ilgio	5.69 pora
116" pločio, 45" ilgio	4.49 pora
116" pločio, 90" ilgio	5.99 pora
164" pločio, 90" ilgio	9.99 pora
214" pločio, 90" ilgio	12.99 pora
314" pločio, 90" ilgio	18.99 pora

Pašto ir telefono užsakymai priimami. Šaukite CHerry 1-3000. 25 c. mokestis bus imamas už C.O.D. (pristatymą į namus).

The May Co.'s Cool Basement Curtains Department

Del tokių
priežasčių

STROH'S turi
puikų skonį
joks kitas alus
negali prilygti.

Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

McARTHYY PUČIA PRIEŠ VĖJĄ

Prieš prezidento Eisenhowerio vykimą į Ženevą, dviem atvejais senatorius McCarthy, atkaklus komunizmo priešininkas, sukėlęs prieš save veik visą mažai galvojančią, liberalų - komunistų kurstomą visuomenę, senate kalbėjo įrodinėdamas, kaip kenksminga Amerikai dalyvauti "virsūnių" konferencijoje. Tai reiškia, sakė jis, neišvengiamą laisvojo pasaulio pralaimėjimą. Jis įrodinėjo, kad nežiūrint ar tai teritorijų koncesijoms ar propagandos atžvilgiu, komunistai laimės. Jis pranašavo, kad laisvasis pasaulis bus sumaišytas, bet, dabar sako, nesitiki, kad bus suardytas. Pranašavo, kad antikomunistiniame fronte įvyks rimtų nesupratimų, bet netikėjo, sako, kad jis visiškai suirtų.

Šitą sen. McCarthy pasakė savo trečiojo kalboje senate, po prezidento grįžimo ir jo pasitarimų su sovietų valdovais. Šia savo kalba paskutinėse senato sesijose, prieš išsiskirstant atostogų, sen. McCarthy sukelė prieš save veik visą Senatą, Kongresą, ir visą kraštą. Senate keli jį palaikė draugai atsikuko prieš jį. Senatorius McCarthy paliko vienas pūsti prieš vėją — tačiau jis pučia.

Apie Ženevos konferenciją McCarthy šitaip kalbėjo:

"Mano rimta klaida buvo manyti, kad Ženevoje nepavykus, mūsų vyriausybė prisipažins nieko nepažinus. Aš tikėjau, kad po to, kai sovietų vadai išblaškys pasaulio vyrimą, jog komunizmas sušvelnėjo ir atsižada savo pasaulio užkariavimo planų, mes atgausim savo lygsvarą ir vėl grįšim prie nusistatymo kovoti su savo mirtinu priešu. Aš maniau, kad ims kiek laiko vėl susigrąžinti ir sustiprinti laisvojo pasaulio poziciją; bet aš rimtai nesileidau galvoti, kad po Ženevos, komunistų reformavimosi mitas ne tik bus gyvas ir plečiamas, bet kad vyriausiu jo platinioju bus mūsų Amerikos vyriausybė.

"Tiesa, vakarai nepadarė jokių specifinių teritorinių koncesijų Ženevoje — kiek tai mums žinoma. Tačiau komunistai nustatė savo gaires daug ambicingesnes, negu užleidas vakarų apsaugą, ar jų neutralizavimas. Komunistai pasiryžo sulaužyti vakariečių atsparumo valią, ir čia jie, bent tuo laikotarpiu, pilniausiai laimėjo.

"Geriau būtų, jei vakariečiai būtų pradėję kiek teritorijos, kaip tai įvyko po pereinamųjų Ženevos konferencijos, kada atidavė pusę Indokinijos ir paskui susipratę padarė klaidą, susikaupe vėl kovoti. Tačiau blogiau yra dabar, kai prarado savo sielą, arba yra labai arti to praradimo.

"Apčiuopimui Ženevos pralaimėjimo didumo, reikia tik pakartoti argumentus tu, kurie tikrino, kad Ženeva buvo didelis pasisekimas, būtent, mes susidraugavom su sovietų vyriausybe... Mes iš tikro susidraugavom su sovietų vadais — kurie paneigia Dievą, kurie nepakenčia laisvės, kurie nepripažįsta individualių teisių, kurie garbina klastą, kurie praktikuoja terorą, žudymą ir sunaikinimą kiekvieno žmogaus ir kiekvienos institucijos, kas tik prieš juos; ir kurie pareiškė savo aukščiausiu tikslu sunaikinimą mūsų šalies ir paskutinių likusių mūsų gyvenimo sistemos. Tokie žmonės dabar yra mūsų labai geri draugai.

"Iki šiol, per eilę metų, nebuvo rimto įrodinėjimo, kad draugavimas su komunistais yra geras dalykas. Dabar, prieštaraujant tokiems tvirtinimams, žmogus sulauki paneigimo.

"Tačiau mes privalom žinoti, kad įtemptas, nedvejojęs, rimtas prieštaravimas sovietams

yra būtinas ir pageidaujamas. Mes privalom būti priešingi sovietų vyriausybei dėl tos pat priežasties, kaip teisybė yra priešinga klastai, laisvė priešinga tironijai, meilė — neapykantai, ir gerumas žiaurumui. Mes negalim siūlyti draugingumo tironams ir žmogžudžiams, kaip padarė Amerikos prezidentas, nepastumdami pirmyn tironijos ir žmogžudystės tikslų.

"Tik rimtai pergalvojus galima suprasti kokią žemumą mes nuopuolėm. Prezidento Eisenhowerio paskelbimas, kad mūsų vyriausybė susidraugavo su Kremliaus vadais turėtų kitą precedentą, jeigu Chicago burmistras būtų viešai paskelbęs anais laikais, kad jo administracija susidraugavo su žmogžudžio Capone gauja".

McCarthy toliau išskaičiuoja eilę Ženevoje iškeltų klausimų, kuriuos komunistai ignoravo visai, tarp jų užgicijimas, kad pavergtų tautų bent koks klausimas egzistuoja ir kad jį prezidentas gali kelti. Savo visus reikalavimus Kremliaus atstovai vėl pakartojo, kaip kartoję iki šiolei, nors jie vakarams nepriimtini.

"Mano manymu, Eisenhowerio reiškinys pasitikėjimo komunistų nuosirdumui", toliau sakė McCarthy, "buvo nuostabiausias pareiškimas, kokį bent koks Amerikos prezidentas viešai padarė. Išrodė, kad spauda, kuri neša atsakomybę prieš visuomenę, iškels jo išsišokimus. Tačiau ir spauda nukrypo į tą pusę, skelbdama Amerikos visuomenę įtikėjimus, būk tai esą atšargiai apgalvotas, šalto proto sprendimas, visiškai pagrįstas faktais".

Seniau respublikonų partija, sakė McCarthy, smerkė demokratų prezidentų, Roosevelto ir Trumano, bent kokius palinkimus susiartinti su komunistais, bet dabar, suklaidintas respublikonas prezidentas pats pasiėmė platinti susidraugavimą su komunistais.

Senatorius, palietė ir Eisenhowerio reikštą džiaugsmą pasimatymo ir pasitarimo su sovietų generolu Žukovu. "Jeigu Eisenhoweris būtų privatus pilietis, jo draugingumas komunistui būtų jo privatinis reikalas. Bet jis tuo nėra. Jis yra valstybės prezidentas, ir kaip toks privalėtų turėti prideramą pagarbą savo

žmonių jausmams. Maršalas Žukovas galėjo būti Eisenhowerio karo draugas ir panašiai, bet Žukovas yra narys žiauraus kabalos, kuris laiko vergovėje trečdalį pasaulio žmonių, ir kuris, aukščiausio visko, turi tikslą sunaikinti pačią Ameriką. Žukovas nebūtų toje vietoje kurį jis dabar turi, jeigu jis neturėtų tų pačių klaidingų tikslų ir brutalumo, kas padaro jį tinkamu būti aukštoje sovietų pozicijoje. Tikrinimas, kad per Žukovą mes turėsime susisiekti su Kremlium, yra gryna nesąmonė".

Eisenhowerio puoselėjimas vilčių, pasitikėjimo ir galimumo su sovietų vadais susitarti ir pasiekti taikos, taip nubloškė visą Ameriką nuo kojų, kad ta partija, kuri kaltindama Trumaną artimu draugavimu su komunistais, laimėjus rinkimus pažadais kovoti prieš komunizmą, pavirtė keistai drauginga komunistams.

Už sovietų vadų klaidingas šypsena atiduos jiems visą likusį laisvą pasaulį, pasitiki, kad tada tik galės įvykti taika...

Patašk kaimynui
prenumeruoti
DIRVA!

SKAUTAI

RAGAINĖ PRIE
ČIURLANANCIO UPELIO

Liepos 23 d. prie Inglewood, Ont. Kanadoje, brangius tėviškės laukus primenančioje gamtoje, prie sraunaus upelio išdygo skautiškas palapinių miestas. Stovyklos vartuose į padangę stiepėsi RAGAINĖS vardas — taip buvo pavadinta abiejų Toronto tuntų — skaučių šatrijos ir skautų Rambyno stovykla, kuri turėjo du gražius atskirus rajonus, Ragainę gaubė aukšti klevai bei verksmingi gluosniai, supo kalvos su nukirstų jāvų

NATIONAL APETIZER

ARTHUR BAUM

999 E. 105 GL 1-9449

1952 Liebfraumilch\$1.50
Bordeaux vynas
Daniški šprotai 4 už \$0.99
Be odos ir kaulų
sardinės 4 už \$0.99
Vietinės ikros 2 uncijos \$0.27
4 " 0.49
8 " 0.69
1 svaras \$1.19
Importuotos ikros 1 uncijos \$0.89
2 uncijos 1.59
Visų rūšių rūkyta žuvis, unguriai

gubomis. Dešimtį dienų ta apylinkė aidėjo jaunatvišku džiaugsmu, skambėjo juokas ir skrido į tolius mielos lietuviškos dainos.

Ragainėje stovyklavo skautės ir skautai iš Toronto, Hamiltono, Wellando, Londono ir viešnios iš Clevelando ir net Pittsburgho. Viso buvo — 230 Lietuvų mylinčių širdžių. Liepos 24 d. buvo Ragainės atidarymo iškilmės. Tujomis apaugusiame kalnely kanadiškis skrajojantis kapelionas pskt. kun. St. Kulbis, S.J., atlaikė pirmasias šv. Mišias. Vidurdienį pakeltos vėliavos, LSB Vyriausiasis Skautininkas prof. St. Kairys ir Toronto Apyl. LB pirmininkas J. R. Simanavičius tarė iškilmėms skirtas kalbas.

Mielosios stovyklinės dienos dienotvarkės valandomis vyte į josi viena kitą ir lyg gražus sapnas greit prabėgo. Kasdien visų su nekantrumu buvo laukiamas Ragainės "oficiozas" — laikraštėlis "Liepsnelė". Vos tik jį iškabinus, tuoj apguldavo stovyklautojai. Kiekvienas ieško pastabų apie save ar palapinės kaimynus. Margame stovyklos gyvenime apstu nuotykių ir pokštų, o jie visi gražiai buvo aprašomi "Liepsnelėje".

Ilgai skautai atsimins įdomius naktinius žaidimus, kuriuos paraugėni baigė paryčiu, o ir Ro-

Iš Kultūrinių darželių šventės Clevelande. Panelė Lilly Volosin vaizdavo laisvės simbolį, pagrindiniais kalbėtojai buvo gen. Ulyses S. Grant ir Clevelando miesto mayoras Anthony J. Celebrezze.

binzono diena vertė visus pasitemti. Tadien teko patiems susirasti maisto, jį pasigaminti, gyventi savitu skilties gyvenimu, keliauti bei žaisti gamtoje, o paskui viską aprašyti dienoraštyje. Skautės guviai lavinosi skautavimo dalykuose, kur joms paskui viską aprašyti dienoraštyje. Skautės guviai lavinosi skautavimo dalykuose, kur joms paskui viską aprašyti dienoraštyje. Skautės guviai lavinosi skautavimo dalykuose, kur joms paskui viską aprašyti dienoraštyje.

tis" šį kartą prireikė net trijų ratų apie laužą. O kitą rytą Ragainės kaip ir nebūta — beliko tik susimastęs čiurlenas upelis ir čiulbą paukšteliai...

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Tokių plokštelių (gramafonams) albumose dar nėra buvę: V. Januškaitės 15 dainų \$8.00 P. Bičkienės 8 dainų \$5.50 P. Radzevičiūtės 6 dainų \$3.50 S. Liepos 8 dainų \$5.50 Kalv. Matekaitienės 8 d. \$6.00 Švedo-Marijošiaus 14 dainų \$8.50 Čikagos Vyrų Choro 12 d. \$8.00 Čiurlionio Ansamblio 15 d. \$10.00 A. Kuprevičiaus piano 9

(Čiurlionio) kūrinių 5.00 Katalogų ir kitų informacijų reikalaukite, juos siunčiame į visus kraštus. O vaikams vežimėliai reto gražumo (gauti iš Europos), kainos nuo \$47.00.

Be to rasite dar šias prekes: RAŠOMAS mašinėlės visok. raid. nuo 67 dol. Foto aparatus Leica, Retina nuo 45 dol. Laikrodžius šveicarikiškus nuo 18 dol. Gramafonus įvairių rūšių nuo 9 dol. Šias ir kitas čia neišvardintas plokšteles gausite pas J. Karveilį, 3322 So. Halsted St., Chicago Ill., tel. YA 7-0677.

D O W D

FOR A DEAL

ON AN

OLDSMOBILE

2900 MAYFIELD

NAUJAS OLDSMOBILE?

Norėtumėt vieną turėti?

NORITE GERO PATARNAVIMO

ir

LAISVO SUSITARIMO?

Ateikit pas Alex KUNEVIČIUS

MICHAEL OLDSMOBILE CO.

10640 St. Clair Ave.

MU 1-7000

Atidara pirmad.-trečiad.-penktad. vakarais. Šeštadienį po pietų.

Pardavimo kainos 1954 metų CHEVROLETAMS \$1095

Visų rūšių ir modelių. Šios mašinos yra pertykintos ir paruoštos važinėjimui. Jūsų dabartinė mašina gali atstoti įmokėjimą.

30 DIENŲ GARANTIJA

Mokėjimai greitai sutariaimi — joks žmoniškas pasiūlymas nėra atmetamas.

Clevelando naujausias Chevrolet pardavėjas

DON McCULLAGH
CE. 1-7064 1258 E. 105th at SUPERIOR

Clevelando naujausias Chevroleto pardavėjas

ATSIVEŽKIT
ATSTUMKIT
ATITRAUKIT

PAS MUS

Bet kurios rūšies, modelio, stovio — MUMS NESVARBU

\$500⁰⁰

"MINIMUMAS"

UŽ JŪSŲ MAŠINĄ

KEIČIANT Į NAUJĄ 1955

PLYMOUTH

mūsų garaže

Pasiūlymas galioja trumpą laiką

GROFF-TRIPP Inc.

CHRYSLER
PLYMOUTH

ULster 1-1800

DIDELIS PASIRINKIMAS

9300 ST. CLAIR AVENUE

Clevelande ir APYLINKĖSE

VISI Į ZAIDYNES

Ateinantį šeštadienį ir sekmadienį, rugpjūčio 20-21 d. į Clevelandą suplaukia rinktinis S. Amerikos lietuvių sportuojantis jaunimas 5-siems S. Amerikos Lietuvių Sportinėms Žaidynėms. Iki šiol žaidynėse dalyvauti jau užsiregistravo virš 160 dalyvių iš įvairių JAV-bių ir Kanados lietuvių kolonijų.

5-jų Žaidynių Organizacinis Komitetas kviečia Clevelando visuomenę gausiai atsilankyti šiose žaidynėse ir tuomi paremti mūsų sportuojantį jaunimą.

Žaidynių informacijų centras, ir atvykusių sportininkų registracija bus Tigro kavinėje, 987 E. 79th St., telef. EN 1-9865.

Žaidynės bus vykdomos šiose vietose:

1. Žaidynių atidarymas ir lengvosios atletikos varžybos: Patrick Henry High School stadione, Arlington Ave. prie E. 123 gatvės tarp Superior ir St. Clair Ave. (Superior autobusas pravažiuoja pro pat stadioną).

2. Lauko tenisas vyks: Forest Hills teniso aikštyne, Arlington Ave. prieš pat Patrick Henry stadioną.

3. Plaukymų varžybos vyks: Forest Hills baseine, Arlington Ave., šalia teniso aikščių.

4. Futbolo (Soccer) turnyras vyks: Latin Field aikštyje, kampas East Blvd. ir Woodstock Ave. (1 blokas į pietus nuo Fairhill Rd. arba 2 blokas į šiaurę nuo Woodland Ave., aikštė yra ant kalno).

ŽAIDYNIŲ PROGRAMA

Šeštadienį, rugpjūčio 20 d.

2:00 PM — Iškilmingas Žaidynių atidarymas ir sportininkų paradas.

2:30 PM — 5:00 PM — Lengvoji atletika.

2:30-8:00 PM — Lauko tenisas.

4:00-8:00 PM — Futbolas (2 rungtynės).

Sekmadienį, rugpjūčio 21 d.

10:00 AM — Sportininkų pamaldos naujosios parapijos bažnyčioje.

12:00/AM — 5:00 PM — Lauko tenisas (finalai).

1:00 PM — 3:00 PM — Plaukymas.

1:00 PM — 5:00 PM — Futbolas (rungtynės dėl 3 vietos ir finalas).

3:30-5:00 PM — Lengvoji atletika.

6:30 PM, Žaidynių uždarymo aktas, dovanų įteikimas ir šokių vakaras, kuris įvyks Clovenų Auditorijoje, 6409 St. Clair Ave. Biletai į sportines varžybas ir vakarą iš anksto gaunami Dirvoje, Tigro kavinėje ir pas platintojus.

Organizacinis Komitetas

Ohio valstybėje gyvenančių lietuvių gydytojų suvažiavimas

įvyksta rugpjūčio 20-21 dienomis Cambridge, Ohio, Beverly Hills svetainėje (Route 40). Programa prasideda šeštadienį 5 v. p. p. (4 p. m. Eastern Stand Time). Atvykusius gydytojus prašome registruotis Beverly Hills svetainėje.

J. Bendleris

mokyklų inspektorius, persikėlė į neseniai pirktą savo namą — 1370 Cohasset Pl., Cleveland 7. Turintieji reikalų dabar šaukiet telefonu — AC 1-0776.

Dar trūksta nakvynių sportininkams

Iš kitur atvykstančių dalyvių skaičiui prašokus 130, pasidarė dar didelis trūkumas nakvynių. Pasirodysime svetingi ir priimkime dar daugiau sportininkų į nakvynes. Nakvynių reikalu rūpinasi p. Modestavičienė, 1355 E. 82nd St., tel. RA 1-5392.

Pavyzdingas lietuvis

75 m. šiemet mininčioje Warner & Swasey Co. dirbantieji lietuviai turi gerą vardą. Štai W & S dirbantiems ir jų šeimoms leidžiamame mėnesiniame laikrašty "Turret Topics" Nr. 7 gražiai paminėtas pensijon išėjęs Antanas Ribinskas. Jis W & S grežimo skyriuje išdirbo 40 m. Anot "Turret Topics" A. Ribinskas gimė Lietuvoje 1890 m. birželio 15 d. Į JAV-bes atvyko 12 m. berniuku. W & S įmonėje pradėjo dirbti 1915 m.

Ribinskų šeima yra muzikos mėgėjai ir grojo lietuvių tautiniame orkestre (Lithuanian National Band). Vienu metu jie net turėjo mažą šeimos orkestrėlį. Bendradarbiai W & S Co. atsišveikindami su Antanu jam įteikė dovanų baterinį radiją. Tikime, kad jis nepraleidžia progos pasiklausyti Tėvynės Garsų radioj valandėles ir gėrimės, kad jis per metų metus gražiai pasireiškė kaip lietuvis, nesuamerikoninę savo vardo ir pavardės.

Radioj rudens balius

Radioj klubas rugsėjo 24 d. rengia nuotaikingą rudens balių ištaigingame Lake Shore Country Club. Šį kartą baliui užimtos visos klubo salės — didžioji balių salė, kurioje vyks programa ir šokiai. Banketų salėje bus šimtas staliukų, prie kurių svečiai galės vaišintis gausiais lietuviškais valgiais ir gėrimais. Svečiai galės naudotis ežero pakrantėje esančiu specialiu baru ir kitais patogumais. Šokiams gros Tango-Sambo-Mambo melodijų orkestras, kuris vadinamas šių melodijų karalium. Sudaroma ir meninė programa, kuri taip pat žada būti staigmena clevelandiečiams. Į balių bileitai pradami platinti kitą savaitę. Vakaro pelnas skiriamas vienintelei Clevelando lietuvių radioj programai išlaikyti.

IMTYNĖS

Šį ketvirtadienį Cloverleaf Drive-In Arenoje bus sekancios imtynės:

Pirmose Dick Hutton susitikis su Don Arnold. Antrose imtynėse Stanley Hokek susitikis su princu Emia iš Naujosios Zelandijos. Trečiose Leon Graham susitikis su Lou Khen.

Imtynės prasidės 8:30. Po imtynių bus rodomos dvi filmos.

MUSICARNIVAL

Nuo rugpjūčio mėn. 28 d. vaidinama "Wish you were here". Pirmą kartą Ohio valstybėje. Vaidinimo dalis vyksta plaukymo baseine.

Pradžią 8:30 val. val., sekmadieniais 7:30 val.

Biletai Halle's ir Burrow's krautuvėse. Telefonu galima užsakyti MO 3-9550.

Reikalinga moteris namų darbui

Nesunkus darbas, nereikia skalbti. Trys suaugę asmenys. Geras atlyginimas. Teirautis: MA 1-5503

Parduodamas namas

4 šeimų namas, po 5 kambarius kiekvienas. Mėnesio pajamos \$200. Kaina \$22,000. 7717 Aberdeen (36)

Ohio valstybės senatorius Joseph W. Bartunek

Clevelandas pergyvena naujų kandidatų parinkimą į miestų mayorus. Respublikonai iki šiol savo kandidato dar nesurado, bet demokratai jau pradeda aktyvią akciją už Joseph W. Bartunek. Kaip paprastai daro kiekvienas kandidatas, taip ir J. W. Bartunek žada Clevelande atlikti labai daug pagerinimų. Esą, Clevelande, šiam gražiam miestui, pastebima labai daug apsilaidimų.

GERI NAMAI

Vienos šeimos namas

3 miegamieji, didelė virtuvė, perskirtas rūsys su poilsio vieta ir bufetu, gaso šildymas, 2 automobilių garažas, tik už 13.700 dol.

2-jų šeimų namas.

14 kambarių, prie E. 185 gatvės, 2 gaso pečiai, 2-jų automobilių garažas, visai gerame stovyje. Teirautis.

J. ŠIRVAITIS
Frances Potocar
Realty

963 E. 185 IV 1-3960

Geras namas

East 76 gatvė, į pietus nuo St. Clair, dviejų šeimų, po 4 kamb. Garažas. Naujai dažytas, labai geram stovyje.

J. J. Hrovat
HE 1-6576 (33)

Parduodamas namas

Vienos šeimos, 6 kambarių. Uždaras užpakalinis porčius. Garažas. Namas šv. Jurgio parapijos rajone. Parduoda savininkas. Šaukti po 5 val. EX 1-8291

Parduodamas namas

East 79 ir St. Clair rajone parduodamas 12 kambarių dvigubas namas su krautuve. Gali gyventi dvi šeimos. Modernios virtuvės, 3 vonios, 2 gaso pečiai, apsauginės langinės. Labai geras stovis. Pajamų \$300 per mėnesį. Šaukti, EX 1-3190 (33)

Reikalingas butas

3 asmenų inžinieriaus šeimai. Skambinti: IV 1-2931

PIX BEVERAGE

45 rūšių alus. Kiti gaivinantieji gėrimai. Vynai ir šampainai, vietiniai ir užsieniniai.

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Atidaryta kiekvieną dieną nuo 9 ryto iki 10 vakaro.

Krautuvę dabar tvarko lietuvis savininkas.

6903 SUPERIOR AVE.
EX 1-3311

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitiems reikalingams. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai. Augalai po 49 ct.

Gaunami money orders (galioja ir užsienyje)

ATIDARYTA NUO 10 RYTO IKI 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS
6901 SUPERIOR AVE. TELEF.: HE 1-6339

Baldus, šaldytuvus, televizijos aparatus, laikrodžius, įrankius, žaislus ir beveik visus kitus buto ir asmens reikmenis galima pirkti iš urmo sandėlių pigiau negu išpardavime tarpininkaujant

BALTIC Supply Company

"Baltic" atstovas Br. Snarskis priiminėja interesantus "Dirvos" namuose trečiadieniais. Dėl informacijų ir priėmimo laiko skambinti tel. KE 1-0210.

KREIPKITES Į MUS — GAUSIT GERIAUSĮ PATARNAVIMĄ

BILL SCHLEKIE PLUMBING CO.

Vincas šlekys

ELEKTRINIS SURŲ ISVALYMAS
VARINIŲ VANDENS VAMZDŽIŲ PRAVEDIMAS
SW 1-0327 VU 3-5063

JUMS GERI NAMAI

East 120 — St. Clair rajone labai geras vienos šeimos namas. Gaso šildymas, garažas.

RAY NAUSNERIS,
Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

Parduodamas namas

Didelis plytų, dviejų šeimų namas. Parduoda savininkas, 1442 Ansel Rd.

Teirautis vakarais: EV 2-5815

5 k. vienos šeimos namas

1385 Addison Rd.

Geram stovy. Moderni virtuvė. Gaso šildymas, garažai. Prašo \$8,500. Šaukti: EX 1-4762

DAŽO IR POPIERIUOJA NAMUS

Ant. Kirkilas

Kreipkitės ir gausite geriausią patarnavimą.

7204 Donald Ave. Tel. EN 1-3844 (52)

Kai sergat — Jūs tuoj šaukiate gydytoją. Kodėl tat nešaukti žinovą, kad gerai patartų svarbiausiais saugumo reikalais ir apdraustų Jūsų ateitį.

Gyvytės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambikite: SK 1-2183

PAULINA
MOZURAITIS,
agentas

J. S. AUTO SERVICE
Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Šį mėnesį papiginta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobiliui. Dideli papigiminiai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į
J. S. AUTO SERVICE

BATŲ KRAUTUVĖ

BATŲ TAISYMAS

Sav. J. Kamaitis

1389 E. 65 St.

East 65 and Wade Park

Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Nauji batai ir batų taisymas mano krautuvėje daug žemesnėmis kainomis, negu jūs mokate kitur. Ateikit ir įsitikinkit.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
Tel. HE 2-0683
1505 Addison Rd. (52)

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

MONCRIEF

Visų metų ORO VEDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Aplankykite savo kaimynistės Moncrief pardavėją

THE HENRY FUENACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Kėnjakai. Gėrimai.

Įvairus valgiai, šeštadienį vakarais šokiai grojant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Visi lietuviai laisvalaikį praleidžia savo Klube. Visos lietuvių organizacijos parengimus rengia tik lietuvių salėje.

Klubo ir salės vadovybė visus lietuvius kviečia čia nuolat lankytis, susitikti draugus ir artimuosius.

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgėjo. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką

duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant

išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Rusija - amžinas tautų kalėjimas

DR. MARIJA ŽINLINSKIENĖ

Paskutiniojo pasaulio karo audra pražūžė ir, atrodo, nurimo. Virš žemės aukuro kyla atnašavimo rūkai, persisunkę ašaromis ir dejonėmis. Pirmasis taikos pavasario lietus pamažu gesina įsiliepsnojusią neapykantos ir žūdynių ugnį. Saulės spinduliai pradėjo šildyti išblýkusį žmonių veidą, o taikos vertybės ir turtai laukia, kad žmonija ištiestų į juos savo rankas.

Deja, žmonijos veidas vis dar susimastęs, o jos rankos neapjėgia judėti.

Kodėl gi taip yra? Jog tiek kovota dėl taikos?

Turbūt todėl, kad šiandieną dar yra tautų, kurios truko taikos įgyvendinimą. Šių tautų tarpe pirmoji vieta priklauso Rusijai. Ar caristinė, ar komunistinė, ji buvo ir yra tautų kalėjimas. Jos valdymo priemonės tos pačios: suėmimai, kankinimai ir trėmimai.

Žemiau paduoti Adomo Mickevičiaus atsiminimai, užrašyti ponios Karolinos Olivier 1840 metais Lozanoje, vaizdžiai tai patvirtina ir parodo, kad poeto laikais žmonės tą patį išgyveno, kas pas mus įvyko anomis tragiškomis dienomis, prieš 15 metų, ir dar šiandieną tebevyksta.

EMIMAS Į RUSŲ KARIUOMENĘ

Isakymai sumiti duodami nakty, kad niekas nebūtų įspėtas, kada jie bus vykdomi (kas du metai arba rečiau, priklausomai nuo karo galimumų, iš kariuomenės pabėgusiųjų skaičiaus ir pan.). Iš bajoro reikalaujama: 3,5, kartais net 15 žmonių nuo kiekvieno 1000 gyventojų.

Nustebimas, išgąstis, apstulpimas staiga apima visą bajoro šeimyną, tartum mirtis būtų išplėšusi vieną artimųjų. Tai didelė nelaimė.

Reikia, kad miegančius namiškius pasiektų keiksmas, nusiminimas ir mirtis: visi pradeda raudoti. Atvedamas seniūnas.

RAUDONOJI POLICIJA...

Rytų Vokietijos raudonoji policija nelabai ištikima Maskvai. Tai kalba šių metų skaičiai, nes jau spėjo iš rytų Vokietijos pabėgti net 2236 policininkai. Tik paskutinę savaitę tų policininkų pabėgo 94.

Connie jūriniai audrai siaučiant, JAV karo aviacijos bombonešiai B-29, iš Atlanto pakraščio apsaugai buvo suskridę į Clevelandą.

Tinką karinei prievolei vyrai atrenkami. Imama tris kart daugiau, negu paprastai naujokus šaukiant. Nekreipiama dėmesio ar jie turi šeimą ar ne, ar jie senų ir ligotų tėvų vienintelė parama. Visa tai nereikšminga. Svarbu, kad būtų aukšto ūgio, sveiki, kad amžius ir sugebėjimai atitiktų ėmimo taisyklių reikalavimus. Sulaikytųjų pavardės įteikiamos valdininkui, kuris juos saugoja. Žmonės namuose užklumpami staigiai, kad negalėtų pabėgti arba gintis. Vyrai verčiami iš lovų, surišami. Staigus jų bėgėškumas ir artimųjų riksmas juos apsvaigina. Visi vedami į surinkimo vietą, iš kur drauge su tokiais pat nelaimės ištiktais draugais, varomi toliau.

Visa vietovė aidi skausmu ir dejonėmis. Jeigu žinota, vyrai būtų pasislėpę miškuose, nes tapti kareivių reikiama nustoti žmogiško gyvenimo, išsižadėti gimtojo krašto dvidešimčiai metų, nustoti visa, kas artima ir brangu. Žmona liks našle, vaikais našlaičiais, o senai motinai pritrūks duonos kėsnio. Žinoma, žmona gali ištękti antrą kartą, įstatymais tai leidžiama, nes kareivis išbraukiamas iš šio pasaulio ir laisvą prie namų židinio vietą gali užimti kitas.

Gėdulingos eisenos juda iš daugelio vietovių bendro ir oficialaus ėmimo punkto link. Kaimynai, moterys ir vaikai, šaukdamai ir verkdamai, lydi suimtuosius ir jų gausius sargybinius. Žmonos gaudžia aprauda savo vyrus. Kodėl jie atskiriami? Ar jos nepakankamai mylėjo juos? Argi jau užmiršta sutuoktinių diena, argi jau išnyko vaikystės atsiminimai ir užgeso meilė?

Po keletos baisių žygio valandų prasideda naujos kancijos. Ėmimo komisija susirenka didžiulėje patalpoje. Jos nariai — niekšai, kurie be bajoro kyšio nepaleidžia nė vieno vyro.

Prasideda brutalus tikrinimas. Iš prigimties paprastas, doras ir kuklus kaimietis išgyvena didžiausią jį žeminantį momentą: visai išrengtas privalo stoti prieš komisiją. Tai gėdinga bausmė. Stoją prieš komisiją drėbėdamas iš nuovargio ir pasibaurėjimo.

Pirmiausiai jį stveria už smakro, kad pakeltų galvą. Paskui įkišama ranka jo griežiančius dantis patikrinti. Vėliau suspaudžia

ma nosis, kad nesurauktų kaktos, matuojama ūgis ir t.t. Visą šį laiką su juo elgiamasi, kaip su žvėrimi. Kaimiečio siela, visoje savo pirmąjį dorybėje, išstveria tuos kankinimus, kuriuos panaudoti tirionai nesidrovėjo.

Bandyimų ir tyrimų pabaigoje, kada žmogus nustoja samonės ir gyvenimo pajautimo, pasigirsta žodis "Accipit". Tučiuojau žirkėmis iškerpama jam kuokštė ant viršugalvio ir jis įstumiamas į gretimą patalpą. Tai ženklas, kad jis tapo rusų kariuomenės nariu. Jis nustoja savo pavardės, turi pakeisti charakterį, jausmus, galvojimo būdą ir išsižadėti praeities.

Kas bepajėgs atvaizduoti paskutinį žvilgsnį žmogaus taip staigiai ir žiauriai išplėsto iš jam įprastos aplinkos, kas sugebės įvertinti šios nelaimės dydį ir kancijos baisumą?

Stiprioje saugoje pašauktieji čia pat išvežami į Caristinės Rusijos pasienius; gyvendami nepakenčiamose sąlygose tikrai pamiršta kuo buvo. Mušami jie tampa pulko nariai. Nustojus tėvynės, kito kelio nėra. Pusę jų neišlaiko ir miršta, kas ketvirtas išsigelbsti pabėgimu.

ATEIK DIRVAI Į TALKĄ

Dirva šiais metais švenčia 40 metų sukaktį. Sukakties atžymėjimui nori sutelkti 400 naujų skaitytojų. Tik 10 skaitytojų kiekvieniems Dirvos ėjimo metams.

Mes kviečiame visus Dirvos bičiulius, skaitytojus ir talkininkus, mums pagelbėti ir 400 naujų skaitytojų talką įvykdyti. Visi juk turime pažįstamų ir draugų, kurie Dirvos dar neskaito. Padėkim jiems Dirvą užsisakyti.

Talkos metu į visus kraštus Dirva metams kaštuoja \$5,00. Taip pat visiems skaitytojams nemokamai duodama sukaktuvinė dovana — didelė knyga "Lietuva tironų pančiuose".

ISTIKUS GAISRO NELAIMES

Kada jūsų namai arba kankandai tampa sunaikinti ar sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivavimų, ko visada reikalauja apiraudos kompanijos pirm, ne ru išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 252

Vagia ne tik pinigus

(Atkelta iš 1 psl.)

grįžti į "placiąją tėvynę"... Tai kas?

Žinoma, tai nereiškia, kad organizacijos, laikraščiai ar kokios kitos vietos turėtų adresų sąrašus laikyti taip labai po ranka, kad tik vok, jei netingi. Tačiau, jei jau labai norės pavogti, tai ir iš po sunkių užraktų gali pavogti.

Tai gi, jei gyvename laisvam pasauly ir naudojames jo sąlygomis, nelendame į nežinomus urvus, tai tuo jau savaime visi esame prisiėmę riziką, kad mūsų adresai gali būti žinomi (tuo ar kitu būdu) taip pat ir ten, kur gal patys savo adreso pranešti nesiskubintumėm. Bet, esamose aplinkybėse, ta rizika nėra tokia pavojinga, kad būtų verta dėl to labai jaudintis.

2.

Ar tai pirmas atsitikimas?

Atrodo, kad ne. Minima, jog prieš kelis mėnesius latvių kartotekos dalį kažkas išvogęs. Bet ko jieskoti labai toli. Paryžiuje ir Romoje girdėjau kalbant apie aiškius įrodymus, kad tie pirmą minėti rusiški laikraštukai esą siuntinėjami tokiais pačiais adresais, kokiais tiems patiems asmenims buvo siuntinėjamos "Eltos Informacijos" iš Vilko raštinės Reutlingene. Vadinas, yra pagrindo manyti, kad ir iš Vilko raštinės kažkas yra pavogęs adresus... Ir svarbiausia, kad tenai niekas nei nenumano, kada ir kaip tai įvyko...

Iš tos pačios Vilko raštinės neseniai buvo paskelbtas stiprokai gąsdinas įspėjimas saugotis bolševikinių agentų, prisidengusių visokiais patriotiniais vardais. Bet, pasirodo, patys įspėjimai kažką panašaus bus prausnauję...

Ir tai ne tragedija. Tik tas rodo, kad nėra reikalo vaidinti kažkokį paslaptingumą ir gudrumą, kada jo nesugebama išlaikyti.

3.

Ar yra prasmės slėpti tokį įvykį?

Vienintelė prasmė tai, mano nuomone, tik p. Glenžos minėtoji: žmonės be reikalo jaudintis. Bet, kadangi bendruomenės valdyba nepajėgė ir net nesistengė visiškai tą faktą nuslėpti, tai turėjo būti aišku, kad pusiau slaptyties pasaulyje nėra. Galimas dalykas, jog policija, kol ji nuolat, ar yra kokių nors žymių bei duomenų nusikaltėliams susiekti, pageidavo, kad tuo tarpu dar nebūtų apie tai viešai kalbama. Bet toks policijos pageidavimas negalioja savaitės ar mėnesius. Pamatytum, ką pagiedotų vokiečių ar Amerikos laikraščiai, jei juos dominantis panašios rūšies įvykis būtų bandomas taip nutylėti! Tai gi ir šiuo atveju jokio laikraščio negalima kaltinti, kad pranešė tą žinovimą, fotografavimas, iš-

4. Kam tas dalykas buvo reikalingas?

Kai nusikaltėlis nepagautas, tai spėjant, kas jis galėtų būti, paprastai žiūrima, kam tas nusikaltimas galėjo duoti naudos.

Pirmas spėjimas čia krypta į bolševikų agentus. Jie dabar yra sustiprinę atsisaukimų raginimų grįžti siuntinėjimą. Plane, turbūt, numatyta, kad turi būti tiek ir tiek išsiųsta, tai reikia adresų.

Be to, tas vagystės faktas sudaro nesmagumo Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Valdybai. Kas tas nesmagumas pageidaujamas?

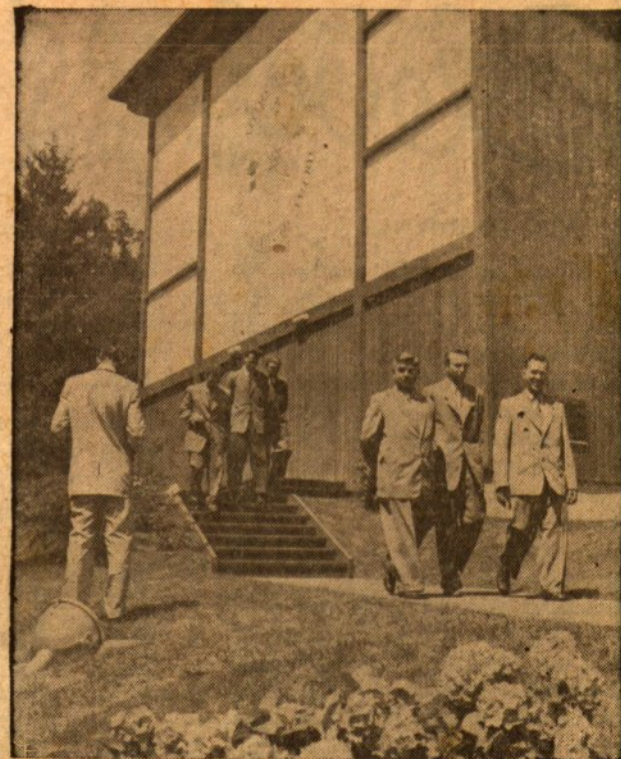
Čia tuojau ir nurodoma, kad bendruomenės valdyba yra nepatenkintų. Buvo vieni rinkimai — frontininkai buvo nepatenkinti, skundėsi. Vienoje apygardoje dėl to rinkimai buvo panaikinti, pakartoti, bet taip išėjo, kad dar du frontininkai išskrito iš tarybon išrinktųjų tarpo, ir tas atsiliepė į valdybos sudėtį. Man būnant Vokietijoje buvo kalbama, esą frontininkai reikalauja, kad valdyba ir taryba atsisistatydintų ir vėl būtų paskelbti nauji rinkimai. Jeigu to nebūsių, tai jie jau esą suplanavę Vokietijos Lietuvių Bendruomenę suskaldyti. Būtent, Muencheno apygarda, (kur frontininkai esą stiprūs) atsisikirianti. Kartotekos išvogimo faktas, jo reikšmė dar kiek "papūtus", labai palankus tai akcijai (valdybos netinakumo įrodymai!).

Iš to vienas kitas, nors ir nedrasiai, ėmėsi pranašauti, kad, girdi, "jokių laišku iš anapus už dangos taisy adresais negausim, nes jie ne Berlynas, o kur nors balon nuėjo". Sako, "reikalingi buvo ne adresai, o pats išvogimas"...

Ir taip — "gyvenimas tampa įdomesnis", nes yra apie ką pakalbėti, pasiginčyti...

Lyg tyčia, netrukus po to išvogimo Amerikoj laikraščiuose pasipylė pareiškimai dėl bendruomenės rinkimų "neteisėtumų", dėl "teismo neteisėtumo" ir t.t. Yra nuomonių, jog rinkimai tol būsiai "neteisėti", kol frontininkai negausią daugumos...

Man buvo įdomus tas faktas, kad apie kartotekos pavogimą tuojau buvo pranešta vietos policijai. Įdomu todėl, kad kai mano laiškas buvo pavogtas, tai buvo daug pasipiktinimų, kodėl adresatas drįso taisy pranešti. "Svetimam policijai"... Bendruomenės valdyba, tačiau, tokio priekaišto nesusilaukė... Šiuo atveju kvotą vedė ne betarškia, o Konstitucijos Apsaugos Policija. Laiško vagystė buvo pranešta paprastai kriminalinei policijai ir toji bandė šiek tiek tą reikalą tyrinėti. Nors laiško vogimas, fotografavimas, iš-

Ženevoje, atominės jėgos parodoje, rusai mokslininkai atidžiai apžiūrėję JAV atominės jėgos reaktorių išėina iš tam reikalui specialiai pastatyto pastato.

KAS ATOSTOGAUJA PR. LAPIENĖS VASARVIETĖJE

Dail. Adomas Varnas su žmona jau nuo liepos pradžios atostogauja Pr. Lapienės vasarnamyje Stony Brook, N. Y. ir net atostogaudamas jau spėjo nutaupyti keletą paveikslų. Jo paties portretą gi padarė net keturi čia viešj dailininkai: P. Kiaulėnas, Č. Janušas, V. K. Jonynas ir R. Ingelevičienė.

Nepaprasti šios vasaros karščiai išvijo daugelį iš miesto, ir vasarvietė visada yra perpildyta. Iki šiol čia jau atostogavo L.

Dymša, V. ir L. Koppai, A. Dičmonas, C. Misevičius, A. Andriuškevičius, Barčiauskai, J. ir A. Pakalkos, V. ir A. Kašubos, Erciai su dukrele, A. Novickis, Dr. Klimų šeima, dail. Č. Janušas su šeima, dail. W. Vitkus, dail. P. Osmolskio šeima ir kt. Jau trečią savaitę čia leidžia Regina ir Marija Ingelevičiūtės. Šiuo metu čia vieši dail. R. Ingelevičienė, akt. A. Skėma ir kt. Trumpesnj laiką svečiavosi Alice Stephens (iš Chicagos), J. ir E. Pajaujai, kun. Pranas Jancius, M.I.C. (iš Chicagos), V. Daugirdas, R. Pundzevičius ir kt. Dažni svečiai yra kons. J. Budrys su žmona, J. Suveizdis, M. Molis, V. Maželis ir daugelis kitų.

Operos ir filmų solistė Florence Korsakaitė, sėkmingai pasirodžiusi Adomo Mickevičiaus minėjimuose Pennsylvanijoje, atvyko su motina čia pailsėti ir jau spėjo surengti svečiams porą koncertų. Planuojama surengti jos koncertą ir apylinkės gyventojams kitataučiams.

BRAZIŲ ŽINOMO DARBO PAPRASTOS IR SPORTO KELNES

ANKSČIAU BUVO

\$6.95 IKI \$10.95

DABAR \$4.99

3 poros už \$14.00

IŠPARDAVIMAS

iš

SUPERIOR

KRAUTUVES

BRAZIS BROTHERS

6905 Superior Ave. 15602 Waterloo Rd.
EN 1-2614

JONUI PUŠKORIUI

mirus, Antaninai Puškoriūtei ir Puškorių šeimai užuojautą reiškia.

K. ir J. Sakalai

JONUI PUŠKORIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia žmonai, vaikams ir anūkiui.

Johansonų šeima

JONUI PUŠKORIUI

mirus, jo sūnui Jonui — mūsų klubo nariui ir kitiems jo šeimos nariams reiškia gilią užuojautą

Sporto Klubas "Žaibas"